

"Tėvynė" Savaitinis Laikraštis

Leidžiama kas Pėtynia
Susivienijimo Lietuvių Amerikoje
PRENUMERATA METAMS:
Suvienuose Valstijose \$1.50
Kitose Viešpatystėse \$2.00
"T E V Y N Ė"
307 W. 30-th Str., New York, N. Y.

T E V Y N Ė

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS

The Lithuanian Weekly "Tevyne"
Published Every Friday
By the Lithuanian Alliance of America
P. Jurgelintė, Sec'y & Business Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States \$1.50
To Foreign Countries \$2.00
"T E V Y N Ė"
307 W. 30-th Str., New York, N. Y.

No. 21

Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, Authorized on June 27, 1918.

New York, N. Y. Gegužės (May) 23, 1924.

Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, under the Act of March 3, 1875

Vol. XV

Nori Prašalinti Prancijos Prezidentą

Imigracijos Bilius Galutinai Priimtas

Pasirašyta Klaipėdos Konvencija

DEDA PASTANGŲ PRAŠALINTI PRANCIJOS PREZIDENTĄ.

Prancijos parlamento rinkimuose laimėjus kairiojo sparno grupėms einama prie to, kad pašalinus iš valdžios priešakio visus militaristų vadus. Dabar Briando vadovaujama grupė pareiškė, kad ji neisiant valdžion tol, kol nerezignuos dabartinis prezidentas Millerand — artimas draugas Poincare.

Taipgi laimėjusių grupių vadai svarsto sumažinimą vienu trečdaliu dabartinės Prancijos kariuomenės, kuri siekia 680,000. Pranašaujama, kad naujas Prancijos nusistatymas namine ir užsienio politika gali pakeisti net visą dabartinį Europos susigrupavimą.

IMIGRACIJOS BILIUS GALUTINAI PRIIMTAS.

Gegužės 15 d. Kongreso atstovų butas ir senatas galutinai priėmė imigracijos suvaržymo bilį, kuris įeina galėn nuo liepos 1 d., š. m. Kongresas visai neatsižvelgė į prezidento Coolidge prašymą pakeisti bilį Japonijos klausimu ir todėl biliaus užvetavimas yra neišvengiamas. Vienok ir atstovų bute ir senate yra užtekiniai balsai, kad šitą bilį priimti antru kartu virš prezidento veto. Atstovų bute bilius priimtas 308 balsais prieš 58, o senate — 69 balsais prieš 9.

PASIRAŠYTA KLAIPĖDOS KONVENCIJA.

Kaunas, 8 d. gegužės (Musų koresp.). — Teko sužinoti iš patikėtinų valdžios šaltinių, kad vakar, gegužės 7 d., galutinai pasirašyta Klaipėdos klausimo išsprendimui konvencija, kuri Amerikos lietuviams jau nuodugnai žinoma. Aliantai pačios konvencijos dėsnių nekeitė ir ištaisyta tik gramatiškos klaidos. Vadinasi, lenkų-prancuų pasantagos konvenciją pakeisti nuėjo niekais.

VOKIETIJOS MINISTRIŲ KABINETAS ATSIŠAKO REZIGNUOTI.

Paaškęjus galutiniams Vokietijos Reichstago rinkimų daviniam, kuriuose nacionalistai laimėjo 96 vietas, jau buvo planuojama sudaryti koalicinį ministrų kabinetą. Bet tuos

planus suardė dabartinio Marx'o kabineto griežtas atsakymas rezignuoti, kuomet to pareikalavo nacionalistai. Šiuose rinkimuose dalyvavo 30 milijonų piliečių ir daugiausiai balsų gavo socialdemokratų — 6 mil. balsų ir turi 100 vietų parlamente. Sekanti yra nacionalistai su 5,800,000 balsų ir 96 vietoms parlamente.

KAREIVIŲ BONŲ BILIUS PRIIMTAS ANTRU KARTU.

Gegužės 17 d. Kongreso atstovų butas 313 balsų prieš 78 priėmė antru kartu, virš prezidento veto, kareivių bonų bilį. Taipgi geg. 19 bilį priėmė ir senatas 59 balsais prieš 26. Vadinasi, kareivių bonų bilius virsta įstatymu.

BURŽUJAMS NĖRA VIETOS MOKYKLOSE.

Pranešama iš Maskvos, kad Rusijos valdžia išleido patvarkymą, kuriuomi išmetama iš aukštesniųjų mokyklų ir universitetų visus buržujų vaikus. Šitas patvarkymas paliečia apie 100,000 studentų ir mokslėivų. Pranešimas tikrina, kad valdžia tokį patvarkymą išleisusi tikslu sustiprinti komunistų partiją ir suproletarizuoti visą moksloją.

SMULKIOS ŽINUTĖS.

— Balandžio mėn. Jung. Valst. nustojo darbo apie 60,000 darbininkų ir dirbančiųjų darbininkų algos sumažintos apie \$2,000,000.
— Gegužės 14 ir 15 dienomis subankrutavo net 25 Berlyno pramonės ir industrijos firmos, kurių vienoje dirbo net 32,000 darbininkų.
— Susidūrus traukiniams netoli Raleigh, N. C., užmušta 7 ypatos ir keliolika sužeista.
— Erzerum rajone, Turcijos Armenijoje, ištiko smarkus žemės drebėjimas, kuris sumaikino kelis kaimus ir žuvo viršaus 50 žmonių.
— Planuoja užbaigti Jung. Valst. Kongreso susirinkimo posėdžius apie 9 d. birželio.
— Vokietijos komunistai grumoją ginkluotu sukilimu visoje Vokietijoje, net ir okupuotose Vokietijos dalyse.

Lietuvos "Vilniaus Medžio" Sodinimo Šventė

Šių metų gegužės 1 diena pažymėta ypatingomis iškilėmis. Prie progos 600 metų sukaktuvių įkūrymo sumanyta pasodinti simbolišią „Vilniaus Medį“.

Lietuvos laikraščių pranešimu, ši iškilminga šventė apvaikščiota su didelėmis iškilėmis visoje Lietuvoje. Net ir Klaipėdos Kraštas tinkamai pažymėjo šią ypatingą šventę. Bet Kaunas iškilmingiausiai šią šventę paminėjo. Jau apie 10 val. ryto į Kariuomenės Parodos Aikštę Žalajame kalne pradėjo visais keliais rinktis žmonių minių minios, mokyklos, organizacijos valdininkai, Seimo nariai, pagaliau ministrai ir Respublikos Prezidento Pavaduotojas.

11 val. kan. Tumas pašventino „Vilniaus Medžio“ sodinimo vietą ir atidargūs iškilmes pasveikino atvykusį Respublikos Prezidento pareigas einantį kan. Staugaitį, minia sušuko „tegyvuojas Respublikos Prezidentas ir „valio Vilnius“.

Kalbėjo Respublikos Prezidento pareigas einęs Seimo pirmininkas kan. Staugaitis, kan. J. Tumas ir prof. Augustaitis vilniečių vardu, kuris baigdamas savo kalbą tarpe kitko sekamai pareiškė:

„Aš atėjau vilniečių vardu išreikšti džiaugsmą, kurį mūmyse sukelia šios iškilinės. Kiekvienas atsiminamas Lietuvos Vilnijos ir jos vargų sukeltą tenai nepaprastą drasų kovot del Vilniaus atvadavimo. Jei mes girdim, kad Vilnių nuo mažo iki didelio visi drąsiai žiuri ir okupantą, tai jie jaučia Didžioji Lietuva stovi už jų pečių. Ši šventė duos didesnio drasumo kovoti del Vilniaus. Ši šventė taip pat ir mūsų širdyse sodina Vilniaus idėją.“

Po kiekvienos kalbos buvo grojamas himnas ir giedama giesmė „Mes be Vilniaus nenurimsim“.

Po kalbų sodinama „Vilniaus Medis“. Pirmasis sodina Respublikos Prezidento Pavaduotojas, toliau valdžios atstovai, organizacijos, mokyklos.

Pasodinus „Vilniaus Medį“ visi iškilnių dalyviai eina prie Karo Muzėjaus. Atėjus prie Karo Muzėjaus vėliavos sunėšamos prie paminklo D-ruui Basanavičiui: orkestras griežia gedulingą maršą, o organizacijos neša uždėti ant paminklo Žuvusiems už Lietuvos Laisvę vainikus. Uždėjus vainikus, prie paminklo D-ruui Basanavičiui sodinama „Vilniaus rožė“. Rožės sodino mažiuliai vaikai ir invalidai. Čionai iškilmes ir baigiamos 2 val. po pietų.

DAILININKAS ANTANAS ŽEMAITIS.

Lietuvių dailės atgimimo tėvas, kurio paveikslų paroda atidaryta 38 Park Row, antrame aukšte, New Yorke. Platusis pranešimas telpa vietos žiniuose.

Iš Lietuvos Laikraščių

Vokiečiai kersija lietuviams.

Prūsų žemės ūkio ministris uždraudė įvežti į Prūsiją iš Lietuvos ir Klaipėdos krašto visų rusių darbo veislei ir mėšai galvijams, neva deliai gyvulių ligotumo. Karaliaučiaus laikraščiai šį draudimą pažymi, kaip perkerštą už išdraskymą vokiečių politikos lizdo Klaipėdos krašte.

Įspėjimas.

Lietuvos paštų valdyba dar kartą įspėja Lietuvos ir Amerikos lietuvius, kad jie nesiusių laiškuose pinigų, nes dabar galima siųsti perlaidomis. Paštų V-ba ateity už žuvimą laiškuose siunčiamų pinigų atsakomybės neima.

Gelžkelių pajamos.

Kovo mėnesį musų gelžkeliai davė pajamų 2.365.000 litų, iš kurių platiems gelžkeliams tenka 2.255.000 ir siauriems — 140.000 litų.

Savivaldybių rinkimai Klaipėdos krašte.

Balandžio 28 d. išrinkta Šilutės apskrity: Barviuos — 3 lietuviai ir 6 vokiečiai. Blauzdžiuos — visi 6 vokiečiai. Didželiuos — 8 lietuviai ir 1 vokietis. Dranšeliuos — 3 lietuviai ir 3 vokiečiai. Gnybaliuos — 3 lietuviai ir 6 vokiečiai. Grabūpiuos 5 lietuviai ir 1 vokietis. Gurgžduos — 4 lietuviai ir 5 vokiečiai. Hermanėliuos — 3 lietuviai ir 3 vokiečiai. Jugnaičiuos — 8 lietuviai ir 1 vokietis. Kalveliškiuos — 6 vokiečiai.

Kolieskiuos — 6 lietuviai. Lenkiuos — lietuviai su vokiečiais susimaišę. Mažeikiuos — lietuviai su vokiečiais susimaišę. Mesteliuos — lietuviai su vokiečiais susimaišę. Mikel-Sakučiuos — 9 vokiečiai. Mingėjų — lietuviai ir vokiečiai susimaišę. Mineikiuos — 7 lietuviai ir 2 vokiečiai. Musaičiuos — 8 lietuviai ir 1 vokietis. Pagryniuos — 6 lietuviai ir 3 vokiečiai. Poviliuos — 5 lietuviai ir 4 vokiečiai. Ramučiuos — 4 lietuviai ir 2 vokiečiai. Ridičiuos — 5 lietuviai ir 4 vokiečiai. Šlažiuos — 2 lietuviai ir 4 vokiečiai. Suveniios — lietuviai ir vokiečiai susimaišę. Zagačiuos — 1 lietuvis ir 8 vokiečiai. Zagatpurviuos — 2 lietuvių ir 4 vokiečiai. Šyngiriuos — 5 lietuviai ir 4 vokiečiai. Kirlikiuos — 9 lietuviai. Skirvytėliuos ir Rusnėjų lietuviai su vokiečiais susimaišę.

Išrinktųjų „vokiečių“ didžioji dauguma — grynai lietuviškomis pavardėmis.

LIETUVOS ATSTOVYBĖ PERSIKELIA NAUJON VIETON.

Prašo mus paskelbti „Tėvynės“ skaitytojų žiniai, kad nuo birželio 1 d., šių metų, Lietuvos Atstovybė Amerikoje persikelia naujjon vieton. Naujasis atstovybės adresas — bus: Lithuanian Legation, 2622 — 16-th St., N. W., Washington, D. C. Todel visi turintieji bent kuriuos reikalus su Atstovybe nuo birželio 1 d. privalo kreiptis nauju adresu.

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE 33-ČIAS IR 6-TAS DVIMETINIS

SEIMAS

PRASIDĖS BIRŽELIO 23 DIENĄ, 1924 METŲ, 9 VALANDĄ RYTE.

REDINGTON HOTEL

KAMPAS E. MARKET ST. IR PENNSYLVANIA AVE., WILKES-BARRE, PA.

SLA. kuopos ir pavieniai nariai kas Seimas siunčia pasveikinimus ir aukas įvairiems naudingiems tikslams paremti. Musų organizacijos ir lietuvių tautos reikalai kas kartas eina didyn, tad ir aukų tiems reikalams daugiau reikia. Siemet kreipiame ypatingą SLA. kuopų ir narių domę į sekančius paramos reikalingus reikalus:

1. SLA. Našlių ir Našliaičių Fondas — pinigai labai reikalingi, kad galėjus nors dalinai sušelpiti visus atsisaukusius SLA. narius ir jų šeimynas, nelaimės ištiktus. Šitas Fondas yra labai svarbus musų organizacijos gyvenime.

2. SLA. Moksleivių Fondas — nebeturi pinigų sušelpiti SLA. nariams ir jų vaikams aukštesnius mokslus einantiems, todel reikalinga aukų šitam musų svarbiam Fondui.

SLA. Seimas, kaip visuomet, priims SLA. kuopų ir pavienių narių skiriamas aukas čionai paminėtiems tikslams, kaip lygiai ir kitiems įvairiems švietimo ir labdarybės tikslams, kaip čionai Amerikoje, taip ir Lietuvoje. Visos aukos bus pasiųstos ten, kur aukotojai nurodys.

Siunčiamas aukas čekiais ar money orderiais reikia išrašyti vardu: Lithuanian Alliance of America. Laiškai su linkėjimais ir aukomis reikia siųsti sekamu adresu:

S. L. A. CONVENTION,
Redington Hotel, Cor. E. Market St. & Pennsylvania Ave., Wilkes-Barre, Pa.

SEIMO RENGĖJŲ PRANEŠIMAS.

Seimo delegatų žiniai: Viešbučiai apsisistojimui yra parinkti sekanti: Redington Hotel, čionai bus ir svetainė Seimo sesijoms laikyti, arba SLA. HEADQUARTERS. Kambariai nuo \$2.00 ir augšty.

Antras — Terminal Hotel, skersai gatvę nuo Redington Hotel. Kambariai nuo \$2.00 ir augšty.

Trečias — Hart Hotel, priešais svetainę. Kambariai nuo \$2.50 ir augšty.

SLA. SEIMO PROGRAMAS:

Birželio 23 d. bus iškilminga vakarienė, Redington Hotel, Seimo salėje. Prasidės 7 val. vakare. Ši vakarienė bus viena iš puikiausių, nes dalyvaus daugybė delegatų ir lietuvių inteligentijos. Kviečiame visus vietinius ir apylinkės lietuvius dalyvauti, nes turėsite progos susieiti į pažintį su svečiais ir daug ko naudingo išgirsti. Vakarienė bus iš vienuolikos valgių ir gardumynų. Įžanga ypatai \$3.00.

Delegatai norinti dalyvauti Seimo iškilnių vakarienėje, turi pasirūpinti tikietus išanksto, užsisakant pas Seimo rengimo komisiją šiūoni adresu: J. J. NIENIUS, 45 Moyallen St., Wilkes-Barre, Pa.

Birželio 25 d. bus didelis koncertas ir daug kitų pamarginimų, ko čia nevisada galima turēt progos matyti. Įžanga ypatai 75c. ir \$1.00. Pradžia 8 val. vakare.

Birželio 26 d. bus didelės prakalbos — kalbės geriausi kalbėtojai, kokių čia niekad buti negalėtų ir tik laike SLA. Seimo turime progos juos išgirsti.

Gelžkeliai yra šie: Pennsylvania R. R., Lehigh Valley R. R., Central of N. J. R. R., D. H. & Hudson R. R., Wyoming Valley R. R. ir Wilkes-Barre & Hazleton R. R.

Kokiu gelžkeliu delegatai neatvažiuos, nėra jokios painės rasti Seimo posėdžių svetainę, nes nuo stočių matyti iš visur REDINGTON HOTEL.

Ant galo norisi priminti vietos ir apylinkės lietuviams, kad tokių iškilnių, kokios esti laike SLA. Seimo, retai kada galima susilaukti, todel yra prašomi visi vietos ir apylinkės lietuvių lankyti kuoskaitlingiausiai į visus Seimo iškilmes paminėti surengimus. Taipgi yra prašomi SLA. nariai lankyti į Seimo sesijas, kaippo svečiai.

Visais reikalais, kurie liečiasi Seimo vakarų ar bent kurių informacijų norint gauti meldžiame kreiptis į Seimo Rengimo Komisiją sekamu adresu: J. J. Nienius, 45 Moyallen St., Wilkes-Barre, Pa.

SEIMO RENGIMO KOMISIJA.

TEVYNĖ

Savaitinis Susivienijimo Lietuvių Amerikoje organas, leidžiamas kas penktadienis.

S. E. Vitaitis — Redaktorius,

307 W. 30-th St., New York City.

Visi raštai skiriami „Tevynei“ turi but siunčiami Redakcijos vardu ir turi but su autoriaus parašu ir adresu. Prisiunčiamus raštus Redakcija trumpina ir taiso sulig savo nuostatais. Netinkami spaudai smulkūs raštai—korespondencijos, eilės, pranešimai ir tt., naikinama ir autoriams negražinama, jei nėra pridėta pašta ženklelių jų sugražinimui.

PRANCIJOS MILITARISTAI PRALAIMĖJO.

Ivykusiuose gegužės 11 d. Prancijos parlamento rinkimuose, Paryžiaus militaristiniai nacionalistai sumušti. Vadinasi, militaristų vado, iki šiol buvusio premiero, Poincare agresyvo politikai padarytas galas. Tai yra smagiausia žinia, kokią pasaulis girdėjo beveik nuo pat pasaulinio karo užbaigos.

Tiesa, kairiojo sparno grupės yra labai pasiskirsčiusios ir gali susidaryti didelių sunkenybių sudaryti patvarią vyriausybę. Vienok yra aiškūs ir tas faktas, kad militaristiniai nacionalistai neturi jokio pagrindo vyriausybei sudaryti ir todėl Poincare ministerija jau nutariusi atsistatydinti birželio 2 d., kuomet naujai išrinktasis parlamentas susirinks. Ligi šiol valdžiusis Pranciją dešiniųjų grupių blokas gavo naujam parlamente 274 vietas, o kairiosios grupės laimėjo 296 vietas, įiman ir 29 komunistus. Dar 14 atstovų išrinkimas abejotinas, tačiau manoma, kad jie pasiskirsčius taip, kad dešinei teks 8, o kairei — 6, galutiną sąstatą sudarant iš 282 dešinėje ir 302 kairėje. Šiuose rinkimuose dešniosios grupės pralaimėjo viršaus šimto vietų, kurios pateko radikaliams socialistams ir jungtiniam socialistams.

Yra manoma, kad pirmutinę vyriausybę imsis sudaryti radikalų socialistų grupė su p. Herriot, kaip premieriu, kuri turi daugiausiai balsų parlamente iš visų septynių kairiųjų grupių. Bet kadangi šitokia vyriausybė turėtų susidaryti labai silžios koalicijos pagrindu, nes įimtų 101 balsą socialistų, kurie stovi tolokai dešinėn nuo paties Herriot ir 29 komunistų, todėl spėjama, kad jo vyriausybė būtų trumpas amžius. Po to jau sektų eilė Briandui, kuris jau devintu kartu užimtų premiero vietą. Briando sudarytai vyriausybė pritarė dalis liberališkėsių, bet faktas pasilikia faktas, kad Paryžiaus militaristų akyplēšumo politikai, kuri nuo pat karo pabaigos terorizavo pasaulį ir kėlė suirutę, padarytas galas. Nors ir Briando ideologijos pranešimai gerojai apsvaiginti militarizmo obalsiu, bet visgi yra dides-

nių galimybių tikėtis prieiti prie kokio nors susitarimo su Vokietija ir reparaacijų mokėjimo klausimu. Apart to, yra aiškum įrodyti, kad Poincare ir jo kolegės melavo pasauliui, kuomet jie tikrino, kad jų akyplēšumo politikai pritaria visi Prancijos gyventojai. Dabar pasirodo, kad didžiūma Prancijos gyventojų kaip tik priešingi militaristų politikai ir todėl nusuko jų nelemtai karjerai galvą.

Šitokiais Prancijos parlamento rinkimais galima tik pasidžiaugti, nes padarytas gerokas žingsnis prie įkurimo pasaulyje kiek pastovesnės padėties.

KLERIKALŲ ŠMEIŽTAL

Galima drąsiai pasakyti, kad nei vienos sriovės spauda negali susilyginti šmeižtais ir provokacijomis prieš kitų ištikiminių žmones ir partijas su klerikalų spauda. Negali susilyginti delto, kad kitų sriovių spauda jau yra daug kulturingesnė ir todėl kiekvienas save gerbiantis žmogus niekuomet nesutiks pilti taip žemai ir visokių nešvarybių purvą, kaip kad klerikalinė spauda yra puolus. Ir tenka pastebėti tas faktas, kad klerikalinio sparno tie laikraščiai yra purvinesni, kurie yra didesnėje įtakoje kunigų ir kuriuos redaguoja patys kunigai.

Šiandien pirmą vietą užima šmeižtų, provokacijų ir keiksmų plotmėje kunigų organas „Draugas“, kurį redaguoja, savu laiku pasiskelbęs „pasituisiu klerikalų“, kunigas Bumša. Šitas atspirašant, laikraštis kiau-riai persisunkęs tokia neapykanta, tokiomis žemiausios rusies kolionėmis, kad vargiai tą užtiktum ir purvinausioje smuklėje. Jis netik kitų sriovių darbuotojus nekultūriškai ir smuklės žodžiais nuolatos kolioja, bet net ir laikraščius pravardžiuoja, ko jokis apšviestas žmogus niekuomet nedarys. Pavyzdžiui, šitas kunigiškas redaktorius „Varpą“ kitaip nevadina, kaip „Skambalu“. O jau visoki pasikolijimo žodžiai ant pavienių asmenų, tai tik marguliuoja kunigiškos redakcijos „trupiniukuose“. Tai tau ir kunigiška dora ir krikščioniška apšvieta!

Bet netik Amerikos lietuvių klerikalai tokiais neprastburniais yra. Jų kolegės Lietuvoje lygiai tokiu keliu eina. Štai neseniai teismo nuteistas dviem savaitėm arešto ir 1,600 litų pabaudos buvusis klerikalų organo „Laisvės“ redaktorius p. Bičiūnas už šmeižimą Mariampolės Realės Gimnazijos mokinių. Tokis pat likimas ištiko ir kito klerikalų organo „Ryto“ redaktorių p. Starkų, kurį teismas nubaudė 500 litų arba 14 dienų kalėjimo už šmeižimą Šiaulių veikėjo Švambrio, prigulinčio prie liaudininkų partijos. Taigi pasirodo, kad klerikalinių laikraštinių nešvarumas liaudininkų partijos. Taigi pasirodo, kad klerikalinių laikraštinių nešvarumas liaudininkų partijos. Taigi pasirodo, kad klerikalinių laikraštinių nešvarumas liaudininkų partijos.

priežasčių. Pirmą ir visų svarbiausią priežastis, tai trukumas rimtų argumentų savo politiniam ir religiniam priešui atremti. Ant-ru, tai klerikalinės minios tamsumas, kuri nepajėgia atskirti teisybės nuo melo, šmeižtų ir provokacijų nuo rimtų ir pamatuotų faktų. Ir klerikalai, naudodamiesi savo pasekėjų tamsumu, mėgina atremti rimtus faktus ir argumentus šmeižtais ir kolionėmis, kad tuomi parodyti savo pozicijos „tvirtumą“ tamsių ir neprotujančių minių akysė.

Vienok kiekvienas rimtai žiurintis į gyvenimą pripažins, kad tai yra laikinas pasilaikymo budas. Ankščiau ar vėliau ir neprotau-

PERŽVALGA

... Svetimtaučių spauda apie ateivybės varžymą. — „The Literary Digest“ žurnalo redakcija davė progos 21 svetimtaučių laikraščių redaktoriui pareikšti savo nuomones ateivybės varžymo klausimu. Šitos redaktorių pareikštos nuomonės patalpinta aukščiauj minėto žurnalo gegužės 17 d. laidoje.

Tos redaktorių nuomonės yra labai įvairios. Vieni pripažįsta, kad Amerika turi teisę varžyti ateivybę kaip jai patinka. Kiti gina savo tautos teises ir įrodinėja jos „gerumą“, tretii kas, kad ateivybės varžymas atneš naudą toms tautoms, kurių nedaug tegalės išvykti į svetur, nes gimtiniam krašte pasiliks visos geriausios jėgos. Vienas vokiečių redaktorių giria vokiškąją „kulturą“ ir pasmerkia kitas tautas, kurios neturi „garbingojo“ vokiečių tautos kraujo. Lenkai vėl iškelia iki padangių savo tautą.

Nuo lietuvių, „Vienybės“ redakcija pareiškia savo nuomonę, išgirdama lietuvių ir nurodydama netykslumą dabartinės kvotos. Taipgi nurodo, kad tyksliausiai būtų padaryta, paveldant konsulams ateivijų parinkimą ir kad būtų parinkta toki ateiviai, kurie atvykę Amerikon galėtų pragyvenimą užsidirbti. Abelnai, rimčiau išreikštos redaktorių nuomonės didžiūmoje nupeikia dabartinio įstatymo nustatomos kvotos pagrindus.

... Kunigai nori tapti valdininkais. — „Liet. Žinios“ praneša sekama įdomybė: „... Iš daugelio mūsų jaunos dar valstybės atsitikimų, rodančių, kaip godžiai mūsų kunigai kimba į valdžios vietas ir į tas gerybes, kurias valdžios aparatas gali suteikti, paminėtinas kun. Steponavičiaus pasiūlymas Seime balandžio 2 d. prilyginti katalikų kunigiją prie valdininkų. Žinoma, kad tas prilyginimas jiems norėtųsi tik algų žvilgsniu palikti, t. y. tuomi keliu padaryti taip, kad kunigai gautų daugiau pinigų. 1923 m. biudžetas kunigijai skyrė tik apie 300 tūkstančių litų, o 1924 m. jau apie milijoną iš Vidaus Reik. samato

jasčioji minia praragės ir atsisuks nuo tokių vadų, kurie tik keiksmiais ir kolionėmis savo idealus ramsto. Ir juo daugiau klerikalai koliosis ir šmeiž sau nepatinkamus žmones ir partijas, juo greičiau prilips liepto gal. Taigi nors laikinai klerikalai ir padaro nemažą žalą visuomenei, nes tokia savo taktika ją demoralizuoja, vienok tuo patim laiku ir gero padaro, nes priartina minias prie to punkto, iš kurio jos pamatys aiškiai klerikalę politikos supuvimą, jų partijos darbuotės nešvarumą ir tai paskatins atsistiekti nuo klerikalų, pasirinkdamos aiškesnį ir tiesesnį kelią prie laimingesnio gyvenimo, prie šviesesnės ateities.

ir dar apie trejetą šimtu tūkstančių iš švietimo Ministerijos klerikalų seminarijoms laikyti. Tokiu budu vienais tik metais kunigijos biudžetas pakilo apie 4 kartus ir tai tuo metu, kai stengiamasi daryti kuodidžiausių sutaupymų. Jei kun. Steponavičiaus pasiūlymas pereis ir trečiuoju skaitymu, tai mūsų valdininkų skaičius tuojau padaugės bent kokiais 600-800, nes kuone visi kunigai taps valdininkais...“

Kad šitokio įstatymo sumanymas pereis Seime ir trečiuoju skaitymu, tai jokių abejonių negali būti, nes tik tam ir yra Seime 40 klerikalinių rankų. Šitokio kunigų sumanyto įstatymo įnešimas Seime dar kartą parodo, kad Lietuvos kunigijai rupi tik savojo luomo reikalai, o valstybės reikalus jie stato paskutinėje vietoje. Prie šiandieninės sunkios finansinės padėties Lietuvoje, delei kurios valstybės darbą dirbantieji valdininkai ubagiškai apmokami, įnešti įstatymą kunigams padaryti valdininkais, kad tuo budu gauti valdininkų algos ir valstybės išlaidas padidinti arti 3 milijonais litų į metus, gali tik Lietu- vos kunigai, kuriems valstybės ateitis visiškai nerupi. Juk šitie milijonai litų bus mokami visai veltui, nes kunigai jokio valstybinio darbo nedirba ir dar už tikybinius patarnavimus nuo žmonių iki gyvam kaului lupa.

Štai prie ko prigyveno katalikiška Lietuva, kurios piliečių didžiūma, per savo nesusipratimą, pavedė kunigams valstybės vairą. Jau pačioje pradžioje kunigų įsigalėjimo Lietuvoje mes šitokią ateitį Lietuvai pranašavome ir ant nelaimės, tos mūsų pranašystės pildosi ir išsipyldis iki paskutinės raidės, jei dar ilgau teks Lietuvoje šeiminingkau- ti kunigams ir jų zakristijonams.

... Mūsų burbulas. — Bro- oklyno „Laisvės“ apžvalgų rašytojas priprastu „laisvišku tonu“ neva kritikuoja „Tevynės“ dalyvavimą laikraštinių suvažiavime ir, tarpe kitų nesąmonių, štai

kaip melagingai informuo- ja savo skaitytojus:

...Vitaits užkvečia ir ra- gina šitam tautininkų suva- žiavime dalyvauti ir visus „Tevynės“ bendradarbius ir darbininkus. Vadinasi, visas „Tevynės“ štabas įkinkomas į tautininkų partijos vežimą.“ SLA. nariams ir „Tevynės“ skaitytojams yra žino- ma, kad „Tevynės“ redak- toriaus oficialiam praneši- me apie dalyvavimą laikraš- tininkų suvažiavime buvo pranešta, kad „Tevynė“ da- lyvaus neoficialiai ir tik vi- suomeninių klausimų svar- styje ir buvo pakviesti tik „Tevynės“ bendradarbiai tame suvažiavime dalyvau- ti. Apie „Tevynės“ darbinin- kus ar viso „Tevynės“ šta- bo „įkinkimą į tautininkų partijos vežimą“, nebuvo nė puse žodelio prisiminta. Taippat ir laikraštinių suvažiavime dalyvavo tik vienas „Tevynės“ redakto- rias, neoficialiai atstovau- damas „Tevynę“, ir keli bendradarbiai ir jokio „Tė- vynės“ darbininko, jau ne- kalbant apie visą štabą, ne- nai nebuvo. Bet ponams iš „Laisvės“ pastogės nieko nereiškia sugalvoti melus ir nesąmones, kuomet reika- linga priduoti didesnės svarbos jų pučiamam burbu- liui.

Kuriuo tikslu tie ponai ši- tą savo melų burbulą pučia, kiekvienam gali būti aišku. Taipgi šitas jų ponų išsišo- kimas dar kartą parodo, ko yra verti visi iš „Laisvės“ pastogės išeinanti šukavi- mai, kurie beveik visuomet išimtinai tik melais ir nesą- monėmis parenti.

... Nevykęs prilyginimas. — Tulas „Liet. Žinių“ ben- dradarbis sušunka į Ameri- kos lietuvius: „Pats rečia, pats muša“. Ir šita savo pareiškimą štai kuo moty- vuoja:

„Vienas gan ryškus užme- timas, kurį Amerikos lietu- viai daro Lietuvos lietuviams, yra tas, buk Lietuvoje ne vengiamo kitų (lenkų ir ru- sų) kalbų. Teisybė, negera vengti savo gražios kalbos ir negera maišyti savo kalbos svetimus žodžius. Bet Lietu- voje nėra taip su tuo bloga, jog reikty net kaltinimo ak- tas rašyti.

„Tuo tarpu gi Amerikoje visai kas kita. Čia net ir in- teligentinėse šeimynose Ame- rikoje gimęs jaunimas savo kalbos vengia. Visados tarp savęs kalba angliškai. Gi šiaip šeimynose, tarp senen- niųjų, jau yra igijęs piliety- bės teisių tam tikras Ameri- kietiškas žargonas. Neklysi sakydamas, kad trečdalis žodžių yra sulietuvinti angų žodžiai.“

Toliaus, nevykusiai iš- skaitoma visa eilė sulietu- vintų angų kalbos žodžių, kuriuos dalinai pilkoji Amerikos lietuvių liaudies maišo savo kalboje. Mes nemanome užtariauti Ame- rikos lietuvių kalbos žargono, neigi angliškai kalban- čios jaunimo ar inteligenti- jos, kur nėra reikalo angų kalbos vartoti. Mums čio- nai norisi pastebėti tik tas faktas, kad labai nevykęs palyginimas padaryta! „Visų pirma, jus, priete- liai, turite atminti, kad mes

gyvename svetimam krašte ir iš Amerikos Lietuvos pa- rdyti negalima. Musų kul- tūra Amerikos gyvenime reiškia tik tiek, kiek lašas vandens jurose. Musų pria- augančioji karta auklėja- ma kulturingos Amerikos mokyklose, todėl ir nenuo- stabu, kad į musų gyvenimą skverbiasi amerikonišku- mas-angliškumas. Bet jus — jus gyvenate Lietuvoje, kurioje valstybine kalba ir krašto kultūros pagrindu yra lietuvių kalba! Todėl

labai nerimtas ir nevykęs pasiteisinimas, kad jei Ame- rikos lietuviai ištautėja ir netyrią lietuvių kalbą var- toja kasdieniam savo gyve- nimui, tai jie neturi teisės ir Lietuvoje gyvenantiems lie- tuviams daryti pastabų, kuomet jie neigia savo gra- žią valstybinę lietuvių kalbą. Lietuvoje turi viešpatuoti lietuvių kalba ir jokiai kitai kalbai valstybinėse įstaigose ir lietuvių inteligentijos gyvenime neprivalo būti vie- tos.

Lietuvių Tautininkai

Pastaruoju laiku Lietu- vos tautininkai subruzo or- ganizuotis ir atskirą parti- ją, į lietuvių tautininkų or- gasiaciją. Prie šios orga- nizacijos jie priskaito Pa- žangą, Atgimimo Draugiją, Universiteto tautininkus ir daug srovių tautininkų or- ganizacijų provincijoj, ku- rios šiandien „bijosi tik- ruoju vardu save pavadinti, skirstosi į atskiras grupes lyg, rodos, bijodami savo mintį vieni kitiems pareikš- ti.“

Toksai noras organizuo- tis yra pilnai pagirtinas, juo labiau, kad senieji tos žmonių grupės vardai jau yra nusidėvėję: su pažangos ir atgimimo draugijos var- dais jau šiandien sunku už- kariauti pasaulį.

Be to, yra žinių, jog yra tverinama dar atskira „Liau- dies Partija“ su p. Nechve- davičium priešakyje. Ar ir ši partija prisidės prie lietu- vių tautininkų, dar nėra ži- nių, nors jos steigėjai iš to paties abazo, kursai sudaro ar turės sudaryti lietuvių tautininkų grupę.

Koksai šių tautininkų at- sinešimas bus prie kitų gru- pių, galima spėti jau iš to, kas šiandien šių žmonių yra rašoma. Norėdami atsiruo- bežiuoti nuo viešpataujan- čių partijų jie karštai užsi- puola ant valstiečių liaudi- ninkų, prikašiodami jiems, kad budami valdžioj, jie nė- ra tai to, tai kitko padarę, kad mėginę tartis su lenkais ir tt., bet niekuomet aiškiai neatakuoja krikščionių de- mokratų, ar jiems giminių- gų grupių. Jeigu jie ir už- sipuola ant valdžios, tai pir- mon galvon veda ataką prieš p. Galvanauską, bet nekuomet neišėina prieš ko- kį kun. Krupavičių, ar ką kitą iš krikščionių demokra- tų abazo. Juo jie stipriau puola liaudininkus valstie- čius, juo darosi artimesniais

žinoma, jog musų socialde- mokratūs kairesnieji jų priešai vadina tautininkais buržuais, arba tautiniais socialistais. Juo daugiau galima pavadinti tautinin- kais ir pačius valstiečius liaudininkus, kurie, kai ku- riuose atsitikimuose, lietu- vių reikalus yra aukščiaus visų kitų pastatę, rasit net nusidėmami demokratybės principams.

Kokia gi tuomet gali bu- ti ypatinga žymė šių lietu- vių tautininkų, kurie, benie- kindami partinius obalsius, šiandien patys reiškia noro susiorganizuot į vieną ben- drą kuną? Jie sako: „mu- sų šalis serga sunkia liga iš- tautėjimo, nusilpnėjimo, ky- šių bei įvairių nuosimčių ėmimo, spekuliacijos išivy- ravimo ir įvairių kitokių ei- bių, kurias tik susiburę tau- tininkai teįstengs išgydyti“.

Labai gražu, vyrai; apie tą patį ir kiti mąsto, bet kaip tat išgydyti? Čion jie spė- nių, nors jos steigėjai iš to paties pilna, reikia tik orga- nizuotis. Reikia pasiekti to, kad Seime tautininkų būtų dauguma. Kaip ma- tome tautininkų toli siekia- ma. Atsirasti prie tos Sei- mo daugumos rasit, bus lengviausia susėdus vienam vežimam su krikščionimis de- mokratais. Bet to dar jiems maža. Jiems reikia, kad tautininkų principai, judėsiai, akeija ir kieta lie- tuviška ranka pasiektų vi- sas musų gyvenimo sritis; „reikia, kad tautininkai im- tys griežtos kovos su visu blogu, apsiereikšusiu gyveni- me. Griežtumo formos turi būti be pasigailėjimo, į smugi atsakyti smugiu ir tt.“ Čion didžiai tydingas tas karžygiškumas, kursai primena mums senus rusų Plevės laikus: patronų nesit- gailėki. Tasai narsumas skelbiamas ir politikoj su užsieniais. Girdi, tuščia svajonė, kad galima geruo- ju susitaikinti su Lenkija. Jeigu esame persilpni gra- žinti sau Vilnių, tai turime ieškotis tikrų tautininkų prieš smurtingą Lenkiją... Taip barškina ginklais mu- sų tautininkai, patys nusto- ję pasitikėjimo, jog jie be kitų galėsia atgauti Vilnių. Visos tos šnektos labai pri- mena karštį, kursai nesykį jau buvo pastebėtas kalbose musų jaunųjų fašistų, arba kai kurių darbo federacijos vadų.

Smarkavimu, šukavimu nieko nepadarysi kame rei- kalinga ilgas ir rimtas psi- darbavimas. Pagerėjimo ir

išgydymo galima susilaukti tik skleidžiant tarp plačiųjų liaudies sluoksnių švietimą, tik praplatinus jų pačių susipratimą ir pagerinus jų jų gyvenimo sąlygas. Jeigu tos liaudies ganytojai pastatys ir labai smarkius vyrus, tai ilginiui jie bus tik dar labiau nekenčiami satrapai, kaip kokiais buvo Plėvė ar kiti.

Toliau, negalima užsimiršti, jog savo valstybėje turime nemažą nuosimtį ir ne lietuvių kilmės žmonių. Reikia manyti, kaip jie pritraukus prie bendrųjų mūsų valstybės darbų, idant jie pilnu atsidavimu gintų jos reikalus, o ne vien tik iš baimės dėtusi Lietuvos piliečiams. Jeigu mes savo namuose nemokėsime parodyti tinkamo sugyvenimo ir nuolatiniai vesime peštines, tai kaip mes galime reikalauti, kad gyvenantieji už mus, tegul laikinųjų sienų, lenkai, ar baltgudžiai galėtų mumis pasitikėti ir norės prie mūsų prisidėti. Su tokiais tautininkų obalsiais Vilniaus neatgausime. Pasitikėti tautininkais, tai tuščia svajonė.

Man ding, šių keleto minčių užtenka, kad būtų galima suprasti, ant kiek skelbiamoji lietuvių tautininkų programa kaip delei vidaus, taip ir delei mūsų užsienio santykių yra ir gali būti

kenksminga. Tautininkai buvo pakenčiami ir gerbiami, kuomet kitų spaudžiami jie yra žadindę žmonėse tautybės supratimą ir raginę juos pasireikšti, kad ir jie yra sau žmonės, bet kuomet jie jaučiasi, jog gali įgauti galybės kitus spausiti, kuomet nori mojuoti savo „kieta lietuviška ranka“, aš jų negaliu apkęsti, kaip ir visokios kitos rūšies priespaudėjų. Geriausias pavizdys tai lenkų endekai, o ir mūsų endekai būtų negeresni, kad tik jiems būtų ragai išdygę. Lenkija — ta plati ir šiandien turtinga visokiomis gerybėmis valstybė, negali susitvarkyti, nes išgalėjusi joje endekų vedamoji užgrobimo politika yra sėkmingai prieš juos ir piliečių ir svetiminkai jų gudrybės obalsius nori pateikti mums, kaip kokią naują orientaciją. Sena ji yra, kaip visas pasaulis ir senai jau nudėvėta. Todėl ir vėl apsirikišite, nes jūsų idėjos neneša išganymo valstybei, nors jos buvo dailiai nudažytos, kaip pažangos ar Lietuvos atgimimo draugijos idėjos. Lygiai tas pats bus, jeigu šiandien jas padailinsite naujaisiu vardu „lietuvių tautininkų idėjos“.

J. P.—tis. Kaunas, 24—4—1924.

Domas Klausitis.

Iš "Krikščioniškosios" Politikos Laktų

(Tąsa) Penkerių metų nepriklausomo gyvenimo praktika parodė, kad Lietuva vis nyksta ir nyksta: „krikščioniškai“ beprotai, umai netekom Vilniaus ir veik trečdalis Lietuvos teritorijos, Nemunas ir Klaipėda atiduodama Lenkų interesams, kad jie galėtų užgrobti Lietuvos miškus naikinti. Tat kas gali užtikrinti, kad ryt ar poryt lietuvių tautos likimas priklausys nuo lenkų malonės? O, juk, tatau nėra priešinga „krikščioniškiems“ principams. Ši pavojaus valanda, nelaukiama, umai gali ateiti. Delto ir tenka šiuo reikalu rimtai mums susirūpinti.

Retai kurioje valstybėje išgirstum tokį liaudies nepasitenkinimą krašto valdžia, kaip Lietuvoje. Šisai apsišėrimas valstybėje yra labai kenksmingas visais atžvilgiais. Ir šiaip ar taip nepasitenkinimas krašte reiškia valstybės valdymo nesugebėjimą. Gi Lietuvoje, „krikščioniškojo“ valdymo gadynėje, tas nepasitenkinimas vis labiau auga. Delto iš to didelio liaudies nepasitenkinimo gali išsivystyti įvairių formų reiškiniai. Nepasitenkinimas krašte pranašauja valstybei blogą ateitį. Tuo tarpu Lietuvoje įprasta i tai žiūrėti kaip paprastai, lyg sakytum i kokias gyvenimo smulkmenas. Tas liaudies nepasitenkinimas čia vadinamas „pesimizmu“, neatsižvelgiant, kad šio „pesimizmo“ delei

valstybės vidurinė padėtis eina sunkyn, jau nekalbant apie tarptautinę valstybės poziciją. Beieškodami išvadų iš to viso kas aukščiau pasakota randam, kad patys „krikščionys“ „veikia“ kaž kokioje, visuomeni nesuprantamose sutemose — užburta rate. Pagaliau, ir pati toji „krikščioniškoji“ idėja, vis delto daugiausia yra paraimta kaž kokiais užburtais dogmais. Iš to ir išeina, kad „krikščioniškasis“ Lietuvos valdymas daugiau yra žalingas negu leistinas, kas Lietuvai neina i sveikata.

„Krikščioniškai“ tvarkant Lietuvą nesimato valstybės kuriamojo darbo: viskas eina neapsakomai iš lėto, tikrai pasakius — iš antrojo galo. Tai viena. Antra, i kiekvieną, šio kito ar to pobūdžio reikalą žiurima ne valstybingumo akimis, o sprendžiama einant partijos artikulais. Pagaliau, ir patys partijų „lyderiai“, stovėdami prie valstybės vairo, daugiausia rupinasi savo reikalais, negu valstybės reikalais. Čia turiu omeny valstybės pašalpų „skirstymą“, valstybės ūkio „kultūrinimą“, žemės „reformą“, valstybės „atstatymą“ ir, pagaliau, valstybės išdoto „tvarkymą“, jau nekalbant apie tas „reprezentacijas“, kurios oficialiai yra skiriamos. Pridursiu dar, kad partijų „lyderiams“ patekus i valdžią, dymas nebegali būti pakenčiamas. Tam reikia ieškoti tinkamos išėities.

Ši mano tvirtinimą paremsiu faktais, kiek vėliau, rašydamas apie valstybės ūkio „kultūrinimą“, žemės „reformą“, valstybės „atstatymą“ ir, pagaliau, valstybės išdoto „tvarkymą“, jau nekalbant apie tas „reprezentacijas“, kurios oficialiai yra skiriamos. Pridursiu dar, kad partijų „lyderiams“ patekus i valdžią, dymas nebegali būti pakenčiamas. Tam reikia ieškoti tinkamos išėities. (Daugiau bus)

GYVENIMO RUOŽAI

Rašo A. B. STRIMAITIS.

AUKSAS, SIDABRAS, ŠVINAS.

Kas nežino ašarų, tas neįvertina juoko. Kas nepažįsta bėdos, Tas nežino kas yra laimė.

Garsus anglų rašytojas Šekspyras, nemirtinam savo proto tvarynyje „Pirklys iš Venecijos“, iliustruoja kaip turtingas tėvas mirdamas paliko savo neapsakomo gražumo dukterei Portijai tris skrynias. Vienoje iš tų skrynijų buvo įdėtas jo dukters Portijos paveikslas, su sąlyga, kad tik tas galės vesti jo dukterį, kuris atspės kurioje skrynioje buvo paveikslas. Visos trys skrynios buvo vienodos, tik turėjo skirtingus parašus.

I — „Auksas“ — kas mane pasirinks, tas gaus tą, kas jam priklauso.

II — „Sidabras“ — kas mane pasirinks, tas gaus tiek kiek jam priklauso.

III — „Švinas“ — kas mane pasirinks, tas turi rizikuoti viską, ką jis turi.

Kurią iš tų trijų skrynijų tu pasirinktum, jeigu trokštum gauti gražiausią ir turtingiausią merginą pasaulyje?

Jeigu tu kuomet nors buti viršminėtam perstatyme, ar skaityti Šekspyro veikalą, tai nėra abejonės, kad pameni ant rame akte, septintoje scenoje, kurią skryniją Morokos kunigaikštis pasirinko.

Gyvenimas yra pilnas įvairių, smagių ir nelemų nuotikių; kartais dalykas išrodo nepaprastos svarbos, turi didelį patraukimą prie jo ir pasirenki jį sau, manydamas, kad bus laimingas ir patenkintas, o išeina kaip tik priešingai: susikrimitas ir nesmagumai. O kartais nesmagus nepakenčiamas koks daigtas patenkina tave.

Garsusis Venecijos pirklys troško, kad jo vienatinė dukterė ir jo turtas patektų vyrui inteligentui, kurs turi gilų apsisvarstymą, todėl paiko tas tris slapybe pridengtas skrynes. Portija duoda tą raktą nuo skrynios kurią kuris pasirenka. Kiekvienas pasirinkdamas skryniją, tikisi atrasti Portijos paveikslą.

Auksas patraukė devyniasdešimt devynis iš šimto; todėl ir puolasi prie aukso, kad gauti gražią merginą ir turtą.

Sidabras, daugelis pasirinks tą skryniją, manydamas, kad jo gyvenimui pakaks ir jeigu laimės Partiją, tai bus laimingas. Šitokio pobūdžio jaunikaitis eina i mažą užsiėmimą, vietoje griebtis už didelių dalykų iš karto, arba kitais žodžiais kalbant, jis suranda sau tinkamą užsiėmimą ir mažame mieste ir pastoja dideliu žmogum. Jam linksniau gyventi mažame kaime ir buti dideliu, negu gyventi dideliame mieste, o buti nežinom.

Švinas — sunkenybė — nepatraukia nei vieno. Kas gi ieškos pasaulyje sunkenybių, o ypatingai kuomet su sunkenybėmis surišta „duok ir neimk“? Tai reikia tikrai rizikuoti savo gyvenime, reikia duoti ir niekuomet nesitikėti nieko už tai. Jauni vaikinai, o ypatingai merginos, devyniasdešimt iš šimto tikisi gauti, o ne duoti.

Portija, pildydama savo tėvo valią, duoda progos kiekvienam save laimėti, nežiurint ar jai jaunikaitis patinka ar ne. Kiekvienas gauna raktą tų skrynios, kurią pasirenka.

Arangijos kunigaikštis pasirinko kitą skryniją, negu Morokos kunigaikštis, manydamas, kad jeigu gaus visą tą, kas jam priklauso gauti, tai viskas ko jis nori. Atsirakinę skryniją atranda paveikslą, bet ne Portijos, o prisimerkusio idioto.

Šitai atėjo jaunas, gražus Venecijos pirklys Basanio, kuris nuo mažų dienų pažinojo Portiją, o ji buvo neapsakomai išmylėjusi jį. Kuomet studijavo kurią iš trijų skrynijų pasirinkti, Portijos širdis iš baimės virpėjo, kad tik Basanio, nepadarę klaidos. Bet jis pasirinko raktą nuo skrynios ant kurios buvo užrašyta „švinas“ ir atsirakinę atrado Portijos paveikslą, kas reiškė, kad jis gauna netik aukso, sidabrą ir visą palikimą, bet svarbiausiai — gauna visame pasaulyje gražiausią panelę Portiją. Tai taip istorija apie „Pirkdį iš Venecijos“ eina.

Kiekvienas, kas atydžiai skaitė Šekspyro veikalus, gavo nemažai pavyzdžių iš paties žmonių gyvenimo paimtų.

Kuomet žmogus dar jaunas, gal nekartą atėjo klausimas: „Kasžin ar visą mano amžių reikės sunkiai dirbti? Ar verta sunkiai dirbti kol tik spēkos ištesa, kad sulaukus senatvės galėčiau turėti užtikrintą pailsę? Ar gal geriau kol esu jaunas naudotis progoms, leisti laiką lengvai ir linksmai su draugais, o kuomet sulauksiu senatvės, lai manim kiti rupinasi?“

Jei kurs pasirenka sau sunkų nepertrauktiną darbą, tai pasirenka švino skrynę, o kurs pasirenka smaguriavimus, tas pasirenka žibantį aukso, bet jis, kaip tie kunigaikščiai, pasirenka ne tą, kas jam laimė suteiktų.

Jaunikaiti, kurią skryniją tu pasirinktum, jei nežinotum, kurioje tavo numylėtinės paveikslas randasi? Kiekvienas iš mūsų gyvenime pasirenkam savo ateities skryniją, todėl bukime atsargūs, gerai pagalvokime ir pasirinkime tą skryniją, kurioje rastum laimę ir patenkintimą gyvenime. Be to gyvenimas sunkus kaip švino skrynija.

Lietuvių abiturientų bylos atbalsis. Šio mėn. 11 dieną Vilniaus apygardos teismas savo nutarimą lietuvių abiturientų byloj paskaitė galutinąjį formoj. Nutarimui išsklausti buvo atvaryti i teismą nuteistieji, kuriuos lydėjo būrelis užuojautos jausmo pagautų asmenų.

Majoro Petro Rusecko.

Berchtesgadeno Alpėse

I. I ARŲ IŠDIDUSIŲJŲ SIEKIAS VIRŠUNES.

Ne milžinai Lietuvos galingieji, ne gantai ir ne kiklopai graikų pasakų senųjų atkėlė vartus i Berchtesgadeno Alpes slaptinąsias, amžių pasakomis, lyg miglomis apsigaubusias, audrų vėtromis besiaučiančias, sniego skaitaus lavinomis begruomjančias, uolomis, akmenimis besisvaidinančias. Ne jiems, pasakų galūnams, Alpių sniegagalvių vartus kilnoti!

Prieš amžių amžius, prieš milijonų metų žilaplaukius, nesuskaitomus visų dvasių Dvasia, visų dievų Dievas sustojo ties Berchtesgadeno kalnų siena galingąja, vientisąja, aukštu kilometru i dangų kilančiąja. Sustojo, ranką kurybos visagalinės ištiesė, dvasios žodį visavaldanti jį tarė. Ir sprogo siena uolos amžinosios iš žemės, jurų gelmių iškeltosios, sprogo klaurai nuo pat pamato iki sniegu gaubtosios viršunės.

Ir prisiartinio visų dievų Dievas — pats galingiausias, ir iširėmė pasaulio Galybės pečiais kuotvirčiausiais, ir atstumė per pusę kilometro atsprogusį kalną nuo kalno, lyg atskleisdamas kalnų paslaptis nežinomąsias, lyg atkeldamas busimiems žmonėms, žemės padarams kuošmintingiausiems vartus i kalnus — milžinus slaptinuosius.

Ėjo amžiai, slinko milionų tukstančiai — saulė kaitino, lietus, sniegas, speigai galingieji, vėjai, kalnų viršunių viešpačiai, debesų nešėjai nemurimstantieji, ruku, miglų sklaidėjai nemulstantieji Jlygino sproguosiojo kalno šonus skardžiuosius, tekino, dailino tuos dievų Dievo atkeltus vartus, šveitė juos ir gražino.

Ir neužlips šioj vietoj kalnų šonais stačiaisiais žmogus, kad ir būtų pats gabiausias bei drąsiausias kalnų lipikas, ir neprabėgs čia kalnų stirma grakščioji, nepavejamoji, nei pelytė uolų olų landžiojota nemulstančioji.

Lygiai, tiesiai i dangų stiepiasi abiem pusėm mūsų vingiuotojo kelio kalnai, uolos. Jei bent tik vanagas plėrusis ar kalnų aras išdidęs, sakalas smailakis neatbos šių kalnų statumo ir vingių vingius bevingiuodami, milžiniškus ratų ratus besukdami, lyg sparnų nejudindami, lyg jais neplasnodami kalnų statumus apgali, jų viršunių pasiekia, lizdus ten suka, pina, vaikus gelžinapius peri, kruvinas puotas kelia, i pasaulį platųjį, kalnuotąjį žvalgosi, lyg vadindami, lyg šaukdami, kas su jųj galybe drįstų susilyginti.

Ir jutau, lyg aš i kažkokią nežinomą, galingą, ne visiems pasiekiamą, senai svajotą, sapnuos išsapnuotą šventyklą žengiu, kai skubiai, gausaus lietaus lydimi, ėjome per žaliają vejelę, nupiauto kvepiančio šieno pradalgėmis, prie tų atkeltų visu puskilometriu vartų besiantindami, kad siekti Vacmano galingojo viršunės, ten kažkur miglose, debesyse pasislėpusios, sniegu apsigaubusios.

Ėjome trys: lietuvis inžinierius jaunas, Nokajus — senas kalnų vadovas ir aš, Lietuvos karininkas publicistas.

Vinimis — kabliais mūsų batai pakalti — kad sniege ar ant plikos uolos nepaslysti, rankose apie dvejetų meterių lazdos smailiais geležiniais galais, kad pasiremti. Šiaip gi mes — lygumų atėjūnai — buvome ne kaip i kalnus pasirošę ir apsilvilę.

Bet nieko neatvojame — dvasios jaunumu ir raumenų tvirtumu apgalėsime kalnus sniegagalvius ir atlyginsime pasirošimo nepriteklius. Apie kalnų pavojus, nelaimes nė negalvojom; visi tie baisūs pasakojimai i mūsų ausis atsimušė ir toliau kalnų vėjais audringais nušvilpė.

Antai pernai viduvasaryj išsiruošė šeši drąsus, pratę kalnų laipiojotai, šeši jaunuoliai studentai — pasakojom mums Berchtesgadeno miestelyj kalnuotame. — Lipo visai stačiomis sienomis, šen ten kyšošančių uolų besikabindami, nuo vieno iškišulio ant kito berėpliodami. Lipo basi, kad nenušliaužtų. Staiga iškilo kalnų audra baisioji, sniegu akis ėmė kirsti, nuo kalnų plėštų prarajon baidiojon stumti, šimtais vilkų alkanųjų uolose staugti, suku-

riais aplink suktsi, Valpurgijos nakties raganomis šelti.

Susidrumstė pasaulis, dingo miglose ir debesyse kalnai, užsnygo, pusnimis užvertė jaunuolių takus — iškišulius. Nebmatė jaunuoliai kur susalusias kojos statyti, nebžinojo už ką stingstančiomis iš šalčio rankomis stvertis: nebžinai ar tai sniego pusnelė prie uolos prisišliejusi ar užsnygtas iškišulys akmuo? Dingo gelbėjimosi keliai: nei aukštyn lipiti, nei žemyn leistis. Protas, sveikas šaltas žmogaus protas atsikėlė visoj savo rimtoj galybėj ir tarė jaunuoliams tiesiai i akis:

— Mirtis artinasi. Pasiroškit!

Gelbėtis! Bet kaip? Nei aukštyn, nei žemyn. Visą sniegas paveldė, o šaltis savo geležinę antspaudą ant to valdymo padėjo. Nematai ir nežinai, kur kojos statyti, kur ranka stverti. Dingo atrėpliotas kelias, balta nuolatos besikeitelojančia apgauba apsigaubęs, dingo ir ta skaišti kalnų prošvaistė, pro kurią matei ten, tolimose gelmėse, lyg nepasiekiamose prinokusių rugių laukų auksu spindanti.

Ir ne sniegas tai sukuriams sukasi, ne vėjas uolose užauja, tik mirtis išskėtė savo sparnus galinguosius, nuo kalno ant kalno blaškosi, nuo uolos ant uolos šokinėja, iš bedugnų kalnų siaubu baidiuoju veržiasi, i bedugnę kamuoliais susisukdama verčiasi, kunkuliuoja, sau aukų beieškodama, dalgiu geležiniu i uolas beskabindama.

Prisisėgė rankomis sustingusiomis prie uolų jaunuoliai, šeši drąsus prityrę kalnų laipiojotai, su mirčia baidiuoju bekvodami. Ar sudrebėjo jų širdys, kai baltoji, išsišiepusi mirtis jiems i akis pažvelgė, nusikvatojus sukuriu nusisuko, tarp uolų bedugnų dingo, kad už valandėles grįžtų dar baisesnė, dar galingesnė, dar labiau savo aukų tikresnė — ar sudrebėjo?

Kalnai žmonių drebančiomis širdimis nepakelia ir pirmus žingsnius jiems žengus nusikrato jųj. Tų jaunuolių, tų šešių drąsuolių gi nemusikratė: taip ir liko ten keturi jųj prarajon — bedugnėn menukrite, mirties glėbyj sustingę, tartum amžiams prie uolų prisiseję, tartum savo draugu iš žemumos belaukią.

Kaip du jaunuoliu iš visos šios draugės išsigelbėjo — nebeatmuo. Rodos pasisekė jiems kelią apčiuopti, o kad nesušalti, tai viens kitą ant pečių pakaitom nešėi.

— Nokajau, kam tu virvę susukęs i savo ruzzaką? — klausia vienas mudviejų Nokajaus.

Nokajus tirolietis — bavaras, sunkiai jam žodžiai iš lupų veržiasi. Kaip ir visi kalnėnai mėgsta tylėti, svajoti, kažkokiom, lyg skausmo akim i pasaulį žiurėdamas. Jei ir kalba, tai trumpai lyg brangindamas kiekvieną savo žodį. Ir dabar atsako mudviem lakoniškai:

— Toks įstatymas.

Ir praklė man mintis pro galvą: Nejaugi tau, seni, prisieitų ši kartą šių virvę panaudoti — šliaužti jąja, kuri nors mudviejų uolų plyšiuose žiotyse nugriuvusių beieškant?

Ir atsakė už jį kitas balsas, mano sielos, raminąs, tvirtas, kuris mane kadaise jurų bangose siaučiančiose, karo ugnies viesulioj ramino, pyktojo likimo apgalėjamą lemdamas:

— Nereikės.

Išlydėjo mus skambiu juoku, mandagiais pasityčiojimais. Toks jau čia paprotys: jei išeinančius ant Vacmano juoku išlydėti, tai, girdi, išėjusieji bejuokdami ir sugrįšia.

— O jei per tris dienas nesugrįžtumėt — pasiūsime ekspediciją jūsų ieškoti, — pasakė kažkas.

Tai irgi čia toks paprotis ar gal įstatymas.

Nokajus prisiekęs kalnų vadovas, kadaise tam tikrą egzaminą, kaip ir visi kalnų vadovai, išlaikęs, prigulįs prie kalnų vadovų sąjungos ir ant krutinės nešioja didelį savo sąjungos ženklą.

„Valdžios autorizuotas kalnų vadovas“, ryškiais, lotynų raidėmis vokiškai aplink ženklą parašyta.

*) Maišas už pečių nešamas ir tam tyčia kelionei kalnuos pritaikintas.

(Daugiau bus)

SLA. Pildomosios Tarybos Rinkimų Pasekmės

Ivykusių Kovo ir Balandžio m., 1924 m.

Table with columns for candidates and their votes. Includes sections for ANT PREZIDENTO (St. Gegužis, Mahanoy City, Pa.), ANT VICE-PREZIDENTO (V. Kamaraus, Edwardsville, Pa.), and T. Dundulis, Chicago, Ill.

Table with columns for candidates and their votes. Includes sections for A. Metelonis, Collinsville, Ill., ANT SEKRETORIAUS (P. Jurgeliūtė, New York, N. Y.), and J. K. Maziukna, Pittsburgh, Pa.

Table with columns for candidates and their votes. Includes sections for ANT IŽDININKO (T. Paukštis, Pittston, Pa.), ANT SEKRETORIAUS (A. Lesniasukas, Brooklyn, N. Y.), and P. Kasparas, Mahanoy City, Pa.

Table with columns for candidates and their votes. Includes sections for ANT DAKTARO-KVOTĖJO (Dr. S. Biežis, Chicago, Ill.) and Dr. E. G. Klimas, Philadelphia, Pa.

Table with columns for names and scores, including entries like 162, 167, 170, 180, 189, 198, 204, 207, 211, 215, 221, 230, 236, 239, 242, 251, 256, 261, 267, 272, 275, 279, 282, 286, 292, 296, 300, 304, 308, Pavienių 32.

Viso — 2,416

Table for Dr. A. Montvidas, Chicago, Ill. with columns Kp., Bal., Kp., Bal., Kp., Bal. and scores.

Viso — 3,042

Table for P. Jočionis, Detroit, Mich. with columns Kp., Bal., Kp., Bal., Kp., Bal. and scores.

Viso — 2,233

Table for J. Kazakevičius, Pittston, Pa. with columns Kp., Bal., Kp., Bal., Kp., Bal. and scores.

Viso — 1,635

Table for J. Zemantauskas, Waterbury, Conn. with columns Kp., Bal., Kp., Bal., Kp., Bal. and scores.

Viso — 1,214

Table for J. Overaitis, Detroit, Mich. with columns Kp., Bal., Kp., Bal., Kp., Bal. and scores.

Viso — 1,540

Table for M. A. Raginskas, Plymouth, Pa. with columns Kp., Bal., Kp., Bal., Kp., Bal. and scores.

Viso — 1,738

Table for J. M. Danielius, Brooklyn, N. Y. with columns Kp., Bal., Kp., Bal., Kp., Bal. and scores.

Viso — 1,075

Table for J. M. Danielius, Brooklyn, N. Y. with columns Kp., Bal., Kp., Bal., Kp., Bal. and scores.

Viso — 1,214

Table for J. M. Danielius, Brooklyn, N. Y. with columns Kp., Bal., Kp., Bal., Kp., Bal. and scores.

Viso — 1,214

Table for J. M. Danielius, Brooklyn, N. Y. with columns Kp., Bal., Kp., Bal., Kp., Bal. and scores.

Viso — 1,214

Table for J. M. Danielius, Brooklyn, N. Y. with columns Kp., Bal., Kp., Bal., Kp., Bal. and scores.

Viso — 1,214

Table for J. M. Danielius, Brooklyn, N. Y. with columns Kp., Bal., Kp., Bal., Kp., Bal. and scores.

Viso — 1,214

Table for J. M. Danielius, Brooklyn, N. Y. with columns Kp., Bal., Kp., Bal., Kp., Bal. and scores.

Viso — 1,214

Table with columns for names and scores, including entries like 101, 104, 107, 114, 119, 124, 128, 131, 133, 135, 138, 141, 144, 147, 150, 152, 155, 158, 161, 164, 167, 170, 173, 176, 179, 182, 185, 188, 191, 194, 197, 200, 203, 206, 209, 212, 215, 218, 221, 224, 227, 230, 233, 236, 239, 242, 245, 248, 251, 254, 257, 260, 263, 266, 269, 272, 275, 278, 281, 284, 287, 290, 293, 296, 299, 302, 305, 308, 311, 314, 317, 320, 323, 326, 329, 332, 335, 338, 341, 344, 347, 350, 353, 356, 359, 362, 365, 368, 371, 374, 377, 380, 383, 386, 389, 392, 395, 398, 401, 404, 407, 410, 413, 416, 419, 422, 425, 428, 431, 434, 437, 440, 443, 446, 449, 452, 455, 458, 461, 464, 467, 470, 473, 476, 479, 482, 485, 488, 491, 494, 497, 500, 503, 506, 509, 512, 515, 518, 521, 524, 527, 530, 533, 536, 539, 542, 545, 548, 551, 554, 557, 560, 563, 566, 569, 572, 575, 578, 581, 584, 587, 590, 593, 596, 599, 602, 605, 608, 611, 614, 617, 620, 623, 626, 629, 632, 635, 638, 641, 644, 647, 650, 653, 656, 659, 662, 665, 668, 671, 674, 677, 680, 683, 686, 689, 692, 695, 698, 701, 704, 707, 710, 713, 716, 719, 722, 725, 728, 731, 734, 737, 740, 743, 746, 749, 752, 755, 758, 761, 764, 767, 770, 773, 776, 779, 782, 785, 788, 791, 794, 797, 800, 803, 806, 809, 812, 815, 818, 821, 824, 827, 830, 833, 836, 839, 842, 845, 848, 851, 854, 857, 860, 863, 866, 869, 872, 875, 878, 881, 884, 887, 890, 893, 896, 899, 902, 905, 908, 911, 914, 917, 920, 923, 926, 929, 932, 935, 938, 941, 944, 947, 950, 953, 956, 959, 962, 965, 968, 971, 974, 977, 980, 983, 986, 989, 992, 995, 998, 1001, 1004, 1007, 1010, 1013, 1016, 1019, 1022, 1025, 1028, 1031, 1034, 1037, 1040, 1043, 1046, 1049, 1052, 1055, 1058, 1061, 1064, 1067, 1070, 1073, 1076, 1079, 1082, 1085, 1088, 1091, 1094, 1097, 1100, 1103, 1106, 1109, 1112, 1115, 1118, 1121, 1124, 1127, 1130, 1133, 1136, 1139, 1142, 1145, 1148, 1151, 1154, 1157, 1160, 1163, 1166, 1169, 1172, 1175, 1178, 1181, 1184, 1187, 1190, 1193, 1196, 1199, 1202, 1205, 1208, 1211, 1214, 1217, 1220, 1223, 1226, 1229, 1232, 1235, 1238, 1241, 1244, 1247, 1250, 1253, 1256, 1259, 1262, 1265, 1268, 1271, 1274, 1277, 1280, 1283, 1286, 1289, 1292, 1295, 1298, 1301, 1304, 1307, 1310, 1313, 1316, 1319, 1322, 1325, 1328, 1331, 1334, 1337, 1340, 1343, 1346, 1349, 1352, 1355, 1358, 1361, 1364, 1367, 1370, 1373, 1376, 1379, 1382, 1385, 1388, 1391, 1394, 1397, 1400, 1403, 1406, 1409, 1412, 1415, 1418, 1421, 1424, 1427, 1430, 1433, 1436, 1439, 1442, 1445, 1448, 1451, 1454, 1457, 1460, 1463, 1466, 1469, 1472, 1475, 1478, 1481, 1484, 1487, 1490, 1493, 1496, 1499, 1502, 1505, 1508, 1511, 1514, 1517, 1520, 1523, 1526, 1529, 1532, 1535, 1538, 1541, 1544, 1547, 1550, 1553, 1556, 1559, 1562, 1565, 1568, 1571, 1574, 1577, 1580, 1583, 1586, 1589, 1592, 1595, 1598, 1601, 1604, 1607, 1610, 1613, 1616, 1619, 1622, 1625, 1628, 1631, 1634, 1637, 1640, 1643, 1646, 1649, 1652, 1655, 1658, 1661, 1664, 1667, 1670, 1673, 1676, 1679, 1682, 1685, 1688, 1691, 1694, 1697, 1700, 1703, 1706, 1709, 1712, 1715, 1718, 1721, 1724, 1727, 1730, 1733, 1736, 1739, 1742, 1745, 1748, 1751, 1754, 1757, 1760, 1763, 1766, 1769, 1772, 1775, 1778, 1781, 1784, 1787, 1790, 1793, 1796, 1799, 1802, 1805, 1808, 1811, 1814, 1817, 1820, 1823, 1826, 1829, 1832, 1835, 1838, 1841, 1844, 1847, 1850, 1853, 1856, 1859, 1862, 1865, 1868, 1871, 1874, 1877, 1880, 1883, 1886, 1889, 1892, 1895, 1898, 1901, 1904, 1907, 1910, 1913, 1916, 1919, 1922, 1925, 1928, 1931, 1934, 1937, 1940, 1943, 1946, 1949, 1952, 1955, 1958, 1961, 1964, 1967, 1970, 1973, 1976, 1979, 1982, 1985, 1988, 1991, 1994, 1997, 2000, 2003, 2006, 2009, 2012, 2015, 2018, 2021, 2024, 2027, 2030, 2033, 2036, 2039, 2042, 2045, 2048, 2051, 2054, 2057, 2060, 2063, 2066, 2069, 2072, 2075, 2078, 2081, 2084, 2087, 2090, 2093, 2096, 2099, 2102, 2105, 2108, 2111, 2114, 2117, 2120, 2123, 2126, 2129, 2132, 2135, 2138, 2141, 2144, 2147, 2150, 2153, 2156, 2159, 2162, 2165, 2168, 2171, 2174, 2177, 2180, 2183, 2186, 2189, 2192, 2195, 2198, 2201, 2204, 2207, 2210, 2213, 2216, 2219, 2222, 2225, 2228, 2231, 2234, 2237, 2240, 2243, 2246, 2249, 2252, 2255, 2258, 2261, 2264, 2267, 2270, 2273, 2276, 2279, 2282, 2285, 2288, 2291, 2294, 2297, 2300, 2303, 2306, 2309, 2312, 2315, 2318, 2321, 2324, 2327, 2330, 2333, 2336, 2339, 2342, 2345, 2348, 2351, 2354, 2357, 2360, 2363, 2366, 2369, 2372, 2375, 2378, 2381, 2384, 2387, 2390, 2393, 2396, 2399, 2402, 2405, 2408, 2411, 2414, 2417, 2420, 2423, 2426, 2429, 2432, 2435, 2438, 2441, 2444, 2447, 2450, 2453, 2456, 2459, 2462, 2465, 2468, 2471, 2474, 2477, 2480, 2483, 2486, 2489, 2492, 2495, 2498, 2501, 2504, 2507, 2510, 2513, 2516, 2519, 2522, 2525, 2528, 2531, 2534, 2537, 2540, 2543, 2546, 2549, 2552, 2555, 2558, 2561, 2564, 2567, 2570, 2573, 2576, 2579, 2582, 2585, 2588, 2591, 2594, 2597, 2600, 2603, 2606, 2609, 2612, 2615, 2618, 2621, 2624, 2627, 2630, 2633, 2636, 2639, 2642, 2645, 2648, 2651, 2654, 2657, 2660, 2663, 2666, 2669, 2672, 2675, 2678, 2681, 2684, 2687, 2690, 2693, 2696, 2699, 2702, 2705, 2708, 2711, 2714, 2717, 2720, 2723, 2726, 2729, 2732, 2735, 2738, 2741, 2744, 2747, 2750, 2753, 2756, 2759, 2762, 2765, 2768, 2771, 2774, 2777, 2780, 2783, 2786, 2789, 2792, 2795, 2798, 2801, 2804, 2807, 2810, 2813, 2816, 2819, 2822, 2825, 2828, 2831, 2834, 2837, 2840, 2843, 2846, 2849, 2852, 2855, 2858, 2861, 2864, 2867, 2870, 2873, 2876, 2879, 2882, 2885, 2888, 2891, 2894, 2897, 2900, 2903, 2906, 2909, 2912, 2915, 2918, 2921, 2924, 2927, 2930, 2933, 2936, 2939, 2942, 2945, 2948, 2951, 2954, 2957, 2960, 2963, 2966, 2969, 2972, 2975, 2978, 2981, 2984, 2987, 2990, 2993, 2996, 2999, 3002, 3005, 3008, 3011, 3014, 3017, 3020, 3023, 3026, 3029, 3032, 3035, 3038, 3041, 3044, 3047, 3050, 3053, 3056, 3059, 3062, 3065, 3068, 3071, 3074, 3077, 3080, 3083, 3086, 3089, 3092, 3095, 3098, 3101, 3104, 3107, 3110, 3113, 3116, 3119, 3122, 3125, 3128, 3131, 3134, 3137, 3140, 3143, 3146, 3149, 3152, 3155, 3158, 3161, 3164, 3167, 3170, 3173, 3176, 3179, 3182, 3185, 3188, 3191, 3194, 3197, 3200, 3203, 3206, 3209, 3212, 3215, 3218, 3221, 3224, 3227, 3230, 3233, 3236, 3239, 3242, 3245, 3248, 3251, 3254, 3257, 3260, 3263, 3266, 3269, 3272, 3275, 3278, 3281, 3284, 3287, 3290, 3293, 3296, 3299, 3302, 3305, 3308, 3311, 3314, 3317, 3320, 3323, 3326, 3329, 3332, 3335, 3338, 3341, 3344, 3347, 3350, 3353, 3356, 3359, 3362, 3365, 3368, 3371, 3374, 3377, 3380, 3383, 3386, 3389, 3392, 3395, 3398, 3401, 3404, 3407, 3410, 3413, 3416, 3419, 3422, 3425, 3428, 3431, 3434, 3437, 3440, 3443, 3446, 3449, 3452, 3455, 3458, 3461, 3464, 3467, 3470, 3473, 3476, 3479, 3482, 3485, 3488, 3491, 3494, 3497, 3500, 3503, 3506, 3509, 3512, 3515, 3518, 3521, 3524, 3527, 3530, 3533, 3536, 3539, 3542, 3545, 3548, 3551, 3554, 3557, 3560, 3563, 3566, 3569, 3572, 3575, 3578, 3581, 3584, 3587, 3590, 3593, 3596, 3599, 3602, 3605, 3608, 3611, 3614, 3617, 3620, 3623, 3626, 3629, 3632, 3635, 3638, 3641, 3644, 3647, 3650, 3653, 3656, 3659, 3662, 3665, 3668, 3671, 3674, 3677, 3680, 3683, 3686, 3689, 3692, 3695, 3698, 3701, 3704, 3707, 3710, 3713, 3716, 3719, 3722, 3725, 3728, 3731, 3734, 3737, 3740, 3743, 3746, 3749, 3752, 3755, 3758, 3761, 3764, 3767, 3770, 3773, 3776, 3779, 3782, 3785, 3788, 3791, 3794, 3797, 3800, 3803, 3806, 3809, 3812, 3815, 3818, 3821, 3824, 3827, 3830, 3833, 3836, 3839, 3842, 3845, 3848, 3851, 3854, 3857, 3860, 3863, 3866, 3869, 3872, 3875, 3878, 3881, 3884, 3887, 3890, 3893, 3896, 3899, 3902, 3905, 3908, 3911, 3914, 3917, 3920, 3923, 3926, 3929, 3932, 3935, 3938, 3941, 3944, 3947, 3950, 3953, 3956, 3959, 3962, 3965, 3968, 3971, 3974, 3977, 3980, 3983, 3986, 3989, 3992, 3995, 3998, 4001, 4004, 4007, 4010, 4013, 4016, 4019, 4022, 4025, 4028, 4031, 4034, 4037, 4040, 4043, 4046, 4049, 4052, 4055, 4058, 4061, 4064, 4067, 4070, 4073, 4076, 4079, 4082, 4085, 4088, 4091, 4094, 4097, 4100, 4103, 4106, 4109, 4112, 4115, 4118, 4121, 4124, 4127, 4130, 4133, 4136, 4139, 4142, 4145, 4148, 4151, 4154, 4157, 4160, 4163, 4166, 4169, 4172, 4175, 4178, 4181, 4184, 4187, 4190, 4193, 4196, 4199, 4202, 4205, 4208, 4211, 4214, 4217, 4220, 4223, 4226, 4229, 4232, 4235, 4238, 4241, 4244, 4247, 4250, 4253, 4256, 4259, 4262, 4265, 4268, 4271, 4274, 4277, 4280, 4283, 4286, 4289, 4292, 4295, 4298, 4301, 4304, 4307, 4310, 4313, 4316, 4319, 4322, 4325, 4328, 4331, 4334, 4337, 4340, 4343, 4346, 4349, 4352, 4355, 4358, 4361, 4364, 4367, 4370, 4373, 4376, 4379, 4382, 4385, 4388, 4391, 4394, 4397, 4400, 4403, 4406, 4409, 4412, 4415, 4418, 4421, 4424, 4427, 4430, 4433, 4436, 4439, 4442, 4445, 4448, 4451, 4454, 4457, 4460, 4463, 4466, 4469, 4472, 4475, 4478, 4481, 4484, 4487, 4490, 4493, 4496, 4499, 4502, 4505, 4508, 4511, 4514, 4517, 4520, 4523, 4526, 4529, 4532, 4535, 4538, 4541, 4544, 4547, 4550, 4553, 4556, 4559, 4562, 4565, 4568, 4571, 4574, 4577, 4580, 4583, 4586, 4589, 4592, 4595, 4598, 4601, 4604, 4607, 4610, 4613, 4616, 4619, 4622, 4625, 4628, 4631, 4634, 4637, 4640, 4643, 4646, 4649, 4652, 4655, 4658, 4661, 4664, 4667, 4670, 4673, 4676, 4679, 4682, 4685, 4688, 4691, 4694, 4697, 4700, 4703, 4706, 4709, 4712, 4715, 4718, 4721, 4724, 4727, 4730, 4733, 4736, 4739, 4742, 4745, 4748, 4751, 4754, 4757, 4760, 4763, 4766, 4769, 4772, 4775, 4778, 4781, 4784, 4787, 4790, 4793, 4796, 4799, 4802, 4805, 4808, 4811, 4814, 4817, 4820, 4823, 4826, 4829, 4832, 4835, 4838, 4841, 4844, 4847, 4850, 4853, 4856, 4859, 4862, 4865, 4868, 4871, 4874, 4877, 4880, 4883, 4886, 4889, 4892, 4895, 4898, 4901, 4904, 4907, 4910, 4913, 4916, 4919, 4922, 4925, 4928, 4931, 4934, 4937, 4940, 4943, 4946, 4949, 4952, 4955, 4958, 4961, 4964, 4967, 4970, 4973, 4976, 4979, 4982, 4985, 4988, 4991, 4994, 4997, 5000, 5003, 5006, 5009, 5012, 5015, 5018, 5021, 5024, 5027, 5030, 5033, 5036, 5039, 5042, 5045, 5048, 5051, 5054, 5057, 5060, 5063, 5066, 5069, 5072, 5075, 5078, 5081, 5084, 5087, 5090, 5093, 5096, 5099, 5102, 5105, 5108, 5111, 5114, 5117, 5120, 5123, 5126, 5129, 5132, 5135, 5138, 5141, 5144, 5147, 5150, 5153, 5156, 5159, 5162, 5165, 5168, 5171, 5174, 5177, 5180, 5183, 5186, 5189, 5192, 5195, 5198, 5201, 5204, 5207, 5210, 5213, 5216, 5219, 5222, 5225, 5228, 5231, 5234, 5237, 5240, 5243, 5246, 5249, 5252, 5255, 5258, 5261, 5264, 5267, 5270, 5273, 5276, 5279, 5282, 5285, 5288, 5291, 5294, 5297, 5300, 5303, 5306, 5309, 5312, 5315, 5318, 5321, 5324, 5327, 5330, 5333, 5336, 5339, 5342, 5345, 5348, 5351, 5354, 5357, 5360, 5363, 5366, 5369, 5372, 5375, 5378, 5381, 5384, 5387, 5390, 5393, 5396, 5399, 5402, 5405, 5408, 5411, 5414, 5417, 5420, 5423, 5426, 5429, 5432, 5435, 5438, 5441, 5444, 5447, 5450, 5453, 5456, 5459, 5462, 5465, 5468, 5471, 5474, 5477, 5480, 5483, 5486, 5489, 5492, 5495, 5498, 5501, 5504, 5507, 5510, 5513, 5516, 5519, 5522, 5525, 5528, 5531,

LIETUVIAI AMERIKOJE

WORCESTER, MASS.

Kuomet žmogus ko laukia, tai laikas prailgsta. Taip ir mes, Worcesterio lietuviai, laukėme didelių švenčių, kurios atėjo ir kaip kiškis nušoliavo į vakarų šalį, tik stapterėjo ir kitą dieną bus Cleveland, Ohio.

Trys seimai vienu kartu — tai mūsų mieste pirmas tokis atsitikimas, kuris, rodos, turėjo sujungti visus vietas lietuvius. Bet pasitaikius blogam orui, seimų apvaikšiojimuose apribuotas skaitlius vietas lietuvių lankėsi, kaip laikė sesijų, taip ir surengtuose vakaruose.

Ketvergo rytą (geg. 8 d.) Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros vietinės kuopos rengimo seimo komisijos pirmininkas, „Amerikos Lietuvių“ redaktorius p. V. S. Jokubynas, atidarė dešimt metų sukaktuvių jubilėjinį seimą. Kol buvo priimti atstovų mandatai, kol jie sutvarkyti, buvo perstatyti kalbėtojai: K. Paulauskas — centro sekretorius, K. S. Karpačiūnas, „Dirvos“ redaktorius iš Clevelando ir A. B. Strimaitis iš New York, N. Y. Su klasifikavus atstovų registraciją, buvo parduoti delegatų vardai ir vėliau renkami seimo vedėjai. Seimo pirmininku išrinkta A. B. Strimaitis, pabelgininku — V. S. Jokubynas, pirmuoju sekretorium — K. Paulauskas, pabelgininku — J. Mockevičius. Išrinktos reikalingos komisijos, išklausti viršininkų raportai ir praėjo seimo protokolai; tas viskas atlikta pirmoje ir antroje sesijoje. Vėlesnė sesijose buvo svarstomi kuopų įnešimai ir padaryti nutarimai.

Iš pabardesnių nutarimų yra įkurti prie „Sandaros“ laivakorčių ir pinigų siuntimo skyrius, taipgi atidaryti Real Estate skyrių.

Visuotinu balsavimu išrinktas sekretorius K. Sidabras atsiskaitė priimti jam skiriamą vietą. Antrasai daugiausiai balsų gavęs p. Kriauciūnas irgi nepriėmė tos vietos, todėl seimas nominavo ir išrinko p. Čekanauską centro sekretorium. Buvęs sekretorius Paulauskas pasilikio administratorium, Sidabras generaliu organizatorium. Į redaktoriaus vietą, atsiskaitė p. V. J. Šliakniū, tapo išrinktas A. A. Tulas iš Chicago, Ill.

„Sandara“ matomai turi nemažą užuojautą, nes aukų seiman suplaukė arti tukstančio dolerių. Sekantis seimas nutarta laikyti Cleveland, Ohio.

Norint seime buvo tik vidutinis skaitlius delegatų penkdesimt, bet suvažiavę arti parinktieji nariai. Svarsty muose apėjo rimtai, vienok seimas buvo pilnas gyvumo ir teko girdėti iš delegatų, kurie tankiau seimuose dalyvauja, kad grįžta iš Worcester su nauja energija, nes seimas pakėlė jų upą.

Valstiečiai Liaudininkai iš Lietuvos prisuntė platų pasveikinimą, ir buvęs prezidentas V. K. Račkauskas iš Londono taipgi sveikino ilgą laiškų.

Pirmą vakarą buvo surengta vieša vakarienė. Vakarieniėje dalyvavo vidutinis skaitlius vietos lietuvių ir pribuvusių delegatų dauguma, taip, kad nelabai ruimingoje apatinėje Lietuvių salėje visi stalai buvo užpildyti ir dar pabėgus nesutiko. Pirmai eilei pabaigus vakarienię, svečiai buvo antrą atvėję susodinti. Laikė vakarienię kalbėjo: Sandaros prezidentas J. V. Liutas, K. S. Karpačiūnas, J. Virbickas iš Pittsburgh, vietinis P. A. Dėdynas

pasakė karštą prakalbą ir nurodė, kad čion yra 50 įvairių draugijų, ar kitais žodžiais kalbant, šeši tukstančiai organizuotų lietuvių įvairių draugijas. Kalbėjo išrinktas A. Ivaškevičius, vice-prezidentas N. Rastenis ir visa eilė kitų. Šios vakarieniės tostmeisteriu buvo p. Jokubynas.

Antros dienos vakaras buvo skirtas prakalboms, bet publikos atsilankė mažai. Kalbėjo J. V. Liutas, J. O. Širvydas ir A. Ivaškevičius. Kalbos buvo pasakytos įspūdingos, tik gaila kad klausytojų mažai buvo, mat lijo visą vakarą.

Trečios dienos vakare, buvo baltus su šokiais, į kurį atsilankė vidutinis skaitlius jaunomenės. Tokiu būdu Sandaros seimas užsibaigė.

Gegužės 11 d. ryte atsidarė Tėvynės Mylėtojų Draugijos seimas. Siemet seimas buvo delegatais daug skaitlingesnis, negu pereinatas. Atlaikytos dvi seimo sesijos; išklausti raportai ir protokolai. Iš valdybos pranešimų paaiškėjo, kad T. M. D. pusėtinai sustiprėjo; nuo praėjo seimo užsimekėjusių narių skaitlius padidėjo arti tukstančiu. Taipgi paaiškėjo, kad T. M. D. jau turi padavus spaudon didelį trijų tomy veikalą — Wells'o visavietinę istoriją, duodamą nariams dovanai. Girdėjau keletas pribuvusių pasiklausyti pašaliniai vietos lietuvių sako: „Džy! aš pirmininku kuopos susirinkime tuojuais prisirašysiu prie T. M. D. Tokį veikalą įsigyti už tą mažą metinę mokesį, tai užsimoka.“

Kitas vėl sako: „Taip, būtinai ir aš prisirašysiu. Ar matai mūsų miestas laimėjo, nes Dr. B. Bernotaitė išrinkta centro iždininke. Mačiau ir pavaišklas buvo išspausdintas „Amerikos Lietuviųje“.

Taigi T. M. D. seimas paliko nemenką įspūdį vietos lietuviuose. Dabar tik ir kalba, ir didžiūojasi worcesteriečiai laimėję didesnę pusę centro valdybos: iždininką, vice-prezidentą ir du iždo globėju. Dar pridėjus p. Čekanauską, kuris yra visiems vietos lietuviams gerai žinomas ir kuris dabar užima Sandaros augštą vietą centro sekretoriaus, tai mūsų laimėjimai yra dideli ir neapsivylę delegatai pavesdami jiems viešuosius ir atsakingus darbus. Aš manau, kad mūsų bendradarbiavimas su jais bus surengtas tarpiais ryšiais ir pasiekmės bus matomos.

Trečias seimas, tai laikraštinių, kurio atlaikyta trys posėdžiai. Bet kad pasitaikė du seimai vienu kartu, tai neturėjau laimės laikraštinių seime dalyvauti. Manau, kad matysime ką trečiasis seimas nuveikė iš pačių laikraštinių.

Šių dviejų seimų vakare buvo koncertas, surengtas T. M. D. 50 kp. Surinktos geriausios vietinės spēkos ir programe dalyvavo visi vietiniai solistai ir solistės. Taipgi lietuvių orkestra vadovaujamas p. Dirvelio. Koncerte matėsi dar buvęs delegatų iš Clevelando, New Yorko ir Brooklyno. Iš to sprendžiu, kad mūsų miestas delegatams patiko, nežiurint net į tą aplinkybę, kad per visą tą laiką buvo blogas oras — visas dienas buvo apsiniaukę ir retkarčiais lijo. Taigi svečiams delegatams neteko išvyti Worcesterio saulės, vienok jie linksmi ir patenkinti, nes Worcesterio lietuvių draugingumas atstojo viską.

Kalbant apie koncertą, tai

galima laikyti pilnai pavykusiu visais žvilgsniais. Ir programos buvo gerai išpildytas, ir p. Alikos susirinko arti pilnais nors gerokai lijo ir ši vakara. Šito koncerto programa suruošė Dr. B. Bernotaitė ir todėl jai tenka didelis ačiū už pasidarbavimą suruošime šio programo, kuriuo ji netik pakėlė vietinių lietuvių upą, bet ir svečių delegatų akyse Worcesterį pastatė pirmoje eilėje lietuvių koncertų pasaulyje.

Tutpikis.

DAYTON, OHIO.

Judošiška sąžinę turintieji įskundė mane federališkam egzaminieriui, kad aš nevertas esąs būti priimtu į Jung. Valst. pilietybę, nes esąs bolševikas, anarkistas ir noris nuversti valdžią šios šalies. Tuomet aš atsakiau: Lai skundėjai stoja akis ir akį ir jeigu jie įrodys mano kaltbę, tai su mielu noru sutiksiu būti nepriimtu, kaip netinkamas pilietis. Prie organizacijų priguli sekančių: S. L. A. ir T. M. D. Tikslas labdarystė ir apšvieta. Gal tie skundė, kurie mane vadina bolševiku ir anarkistu delto, kad aš neinu į jų katalikiškai-kerikalikišką bažnyčią.

Tuomet egzaminierius atsakė: Dabar suprantu kame dalykas yra. Visi yra geri piliečiai Jung. Valstijoms, ar eina į bažnyčią, ar neina, by tik tiktai sutinka su konstitucijos dėsniu ir pildo įstatymus organizuotos valdžios išieistus. Taigi ir tave priimu, kaip ištikimą pilietį Jung. Valstijoms.

Klausimas, kas galėjo taip melagingai skusti? Faktai gema aiškiai liudija, kad tie tokiu darbu užsiima, kurie vadinas Kristaus pasekėjais ir garbintojais. Bet daug geriau priiktų jiems vadintis Judošiais, pasekėjais ir garbintojais, nes ir Judas melagingu būdu išdavė ir pardavė Kristų užtai, kad jįsai nepritarė Judo purvinai politikai. Taip šiandien daromus broliai klerikalikiškai katalikai: Kas nesutinka su jų klerikalikiška politika ir Romos burtais, lenkų su biznu įskiepaitas, tą reikia perduoti, nors melagingai judošišku būdu.

J. Urbonas.

SO. BOSTON, MASS.

Pastarionis dienis „Gabių“ draugija dirba didžiausiu įsitempimu, kad tinkamai prisirngus prie perstatymo operos „Žalčių Karalienė“, kuris įvyks gegužės 30 d., 2 val. po pietų, didžiuliam Broadway teatre. Ypač komp. M. Petrauskas dirba dieną ir naktį mokindamas artistus ir prirengdamas orkestrai partijas. Dar gi prof. Mason, jo žmona, pianistas W. Burbank, senosios Bostono symfonijos narys p. Mann ir pp. Navadauskas su Bračiūniu turi pilnas rankas. Repeticijų daroma kasdien ir kartais po dvi į dieną. Vadinasi, rengiamasi prie „Žalčių Karalienės“ pastatymo visomis jėgomis ir net rimti svetimaučiai muzikai gelbsti.

Ir reikia pasakyti, kad pastatymas šios operos yra tiesiog kolosalu pasiryžimu. Tik viegos symfonijos orkestros nusamdomas kainuoja apie 800 dol. O kur visas pastatymas? Yra apskaitluojama, kad pastatymas scenon „Žalčių Karalienės“ kainuos viršaus 2,000 dol., todėl ir nenustabu, kad „Gabių“ su savo mokytoju gerb. M. Petrausku priešakyje — taip stropiai ruošiasi prie perstatymo. Vertėtų taip ruošis šitą kolosalų veikalą pamatyti ir netikmesnių apylinkių muzikos mylėtojams, nes tai yra pirmas

tokis milžiniškas veikalas lietuvių scenoje pastatomas ir statomas su tokiu prisirengimu, kokio dar nebuvo mūsų scenoje. Kiek teko girdėti, tai net iš tolimesnių kolonijų: New Yorko, Brooklyno, Waterburio, Worcesterio ir kt. užsisakyta nemažai bilietų. Teko girdėti iš gabijėčių, kad jau visai mažai bilietų beliko neišparduotų, kurių dar reikalinga palaikyti tolimesnių kolonijų svečiams ir vietos amerikonomus muzikams. Mat visi įdomauja netik puikum vaidinimu, kokio dar mūsų scenoje nebuvo, bet kiekvienas nori pamatyti vaidinant patį kompozitorių M. Petrauską.

Rimtiesiems muzikams „Žalčių Karalienė“ opera labai patinka. New England Konservatorijos prof. Mason yra pats kompozitorius ir mokinyas Paryžiaus Konservatorijos Widor'o klasės, kur mokinosi ir gerb. Petrauskas, ir prof. Mason labai entuziastiškas linkū šios operos. Jisai negali atsidžiaugti „Žalčių Karalienė“ ir todėl dideliu noru ir pasigėrėjimu dirba ir gelbsti mums pastatyti šitą puikią operą scenon. Ištikrųjų smagu pasidalinti tokiomis žiniomis su visuomene. Reikia tik, kad ir lietuvių visuomenė susidomėtų ir remtų tokį kultūrinį darbą, kurį svetimaučiai muzikai ir profesoriai brangina ir net veltui dirba jo praplėtimui.

Neva muzikas.

ELIZABETH, N. J.

Sekmadieny, gegužės 4 d., A. Liutvino salėje, suvaidinta juokinga komedija „Lapkus“. Artistai-lošėjai buvo: Lapkus — J. Petručiūnas, Lapkienė — B. Budrienė, Vingilas — J. Budris, Katrė — M. Vonsavičiūtė, Plepatienė — U. Džovalienė. Visi lošėjai savo roles atliko gerai, iško publika turėjo nemažai juoko, nes veikalas gana juokingas.

Nors lošėjai perstatydami „Lapkus“ juokino publika, vienok tuo patim kartu nušluostė ašaras ne vienam našlaičiui, nes visas pelnas nuo šio vakaro yra paskirtas Vilniaus lietuvių našlaičių šelpimui. Tiesa, publikos buvo neperdaugusia, bet visgi keliasdešimt dolerių pelno liko. Vietos lietuvių truputį nusidėjo prieš kankinamus Vilniaus našlaičius, skaitlingai neatsilankydami į tokį gražų ir tokiame naudingame tikslu rengtą vakarą. Ateityje privalėtų daugiau domės kreipti į tokius parengimus.

Dalyvis.

LIETUVOS RESPUBLIKOS ATSTOVYBĖS PRANEŠIMAS.

Lietuvos Respublikos Atstovybė šiuo praneša visų užinteresuotų asmenų žiniai, kad nuo šių metų birželio mėnesio pirmos dienos Lietuvos Atstovybė ir Konsulatai pradės taikinti Konsularinio Tarifo Įstatymo normas, kuris įstatymas buvo Lietuvos Seimo priimtas trečiuoju skaitymu 1924 m. vasario mėn. 27 d. Visos ankstybesnės paskelbtos normos nustoją galios nuo viršminėtos datos. Tad prašoma visų užinteresuotų asmenų taikintis prie Konsularinio Tarifo Įstatymo, kad nesukeltus bereikalingo susirašinėjimo ir darbo atlikimo trukdymo.

Prie šios progos Lietuvos Respublikos Atstovybė praneša, kad afidėvity mokesnis lieka \$8.00 (aštuoni doleriai), kaip iki šiol.

K. Bizauskas,

Lietuvos Respublikos Atstovas S. A. V.

LIETUVOS ŽEMĖS BANKO KLAUSIMU.

Gerbiamoji Redakcija:—

Daugybė „Tėvynės“ skaitytojų yra prisipirkę L. Ž. B. Šerų ir su nekantumu laukia kokios nors žinėlės apie minėto banko likimą. Štai dabar kun. Jonas Žilius, po ilgo tylyjimo, atsiliepė ir parašė man laišką, kuriame žemės Banko klausimą šiek tiek nušviečia. Manau jog gerb. Redakcija neatsisakys suteikti savo skaitytojams žinių apie nelemtojo Liet. Žemės Banko stovį.

Kun. N. J. Petkus.

Štai kun. Jono Žiliaus laiško kopija:

L. Ž. Banko klausime nerashiū ir laikraščius, nesiteisinau. Butų reikėję užvesti kirvičius su valdžia, ką mus suvyklė — atsiskakė nuo užtvirtintų Banko įstatų, nuo dalyvavimo ir kitus įstatus sutrukdė. Da ir dabar tie, tris syki pertaisyti, Seime kur užkišti guli. „Jūs Amerikiečiai, su savo doleriais norite Lietuvos laukus užgrobti.“

O mes sulig įstatymų sutikime už 6% dividendo metams prie Žemės Banko prigulėti. Dabar ukininkai moka 30% ir 40% metams. Kam? Ar Amerikiečiams? Daugiausiai žydams.

Markei nukritus, nebuvo kuo Bankui užsiimti. Laukiau, Valdžia buvo priversta steigti Hypotekos (t. y. žemės) Banką. Girdėjau, su mažais perkeitimais, paėmė tuos pačius žemės Banko, p. Blyko surašytus įstatus. Banką steigia, kaip ir pirmą valdžia. Kiti privačiai gali prisidėti.

Kaune susitvėrusi L. Ž. Banko reikalams valdyba: p. p. Yčas, P. Vileišis, Malinovskis ir aš, padavėme raštu L. Ž. Banko vardu, Iždo Ministeriui pareiškimą, kad norime prisidėti prie steigiamojo Hypotekos Banko. Priėmė. Aną dien kalbėjau su Ministeriu Petručiu. Sakė dar gal prieš Velykas, ar tuoj po Velykų kvies steigiamąjį susirinkimą, į kurį kvies ir mane. Dabar bus laikas pakelti klausimą kokiais pinigais ir kiek bus mums išmokėta skola. Dabar bus laikas ir Lietu-

vos valdžiai pareikšti, kaip ji su mumis pasielgė ir kad jį už savo pasielgimą yra atsakominga. Žodžiu, L. Ž. Banko klausimas turės būti išrištas.

Asmeniškai, aš savo nuostolių nesigailiu. Mano tikslas buvo prigelbėti Lietuvos nepriklausomybei ir Lietuvos žmoniems. Tvėrimas Banko buvo man proga važinėti po Amerikos lietuviškas kolonijas ir raginti visur žmones, kad reikalaujais laisvos Lietuvos tada, kada dar daugelis iš tų ponų, kurie mūsų auką priimti atsiskakė, dar buvo Rusijoje ir tikėjo į caro galybę. Taigi, svarbiausias idealis tikslas, pasiekimas; bet gaila tų žmonių, kurie, tikėda-

mi mano žodžiams, dėjo pinigų, kad lengvomis sąlygomis prisigėbėjus Lietuvos ukininkams. Visų skolintų pinigų jau vis tiek neatgausime. Taigi aš pareiškiu Lietuvos valdžiai ir turui paėmęs advokatą p. Joną Vileišį, su kurio pagalba dabar vėl pareikšiu, kad valdžia kaip atlyginimą, pavestų mums sutvarkyti Hypotekos registraciją, kurios dar Lietuvoje nėra, kol neuždribime tiek, kad L. Ž. Banko akcininkai gautų po pilną akciją. Aną dieną užsiminiau apie tai ministeriui pirminkui Galvanauskui. Jis nutylėjo. Mes vistiek klibinsime toliaus.

Jonas Žilius.

TRAIPSINIS 72.
Kudikio Svoris ir Miera.
Tėvai turėtų reguliariai pasverti savo kudikį ir užrašyti skaitmenis. Per pirmus šešis mėnesius rekomenduojama sverti sykį į savaitę, o paskui du sykii į mėnesį laike antrųjų metų. Silpnėsi kudikiai reikia sverti dažniau. Sveikas, normalus kudikis praranda dešimtį ar vienuolika nuosimčių savo svorio dvi dienos po gimimui, ir neatgauna iki dešimtos dienos.

Tolinesnis slūgimas svorio po antrajai dieniui parodo, kad kudikis reikalauja daugiau maisto negu jam krūtys suteikia. Abelnai, kudikis pabaigoj pirmų metų sveria tris sykius daugiau negu svėrė gimęs. Kas savaitę sveikas, normalus kudikis, paprastai įgyja nuo keturių iki šešių uncijų svorio. Abelnas augstis gimusio kudikio svoruoja tarp 16 ir 24 colių, o svoris tarp šešių ir aštuonių svary. Vyriškai paprastai sveria puse ar trimis ketvirtdaliais svaro daugiau negu mergaitės.

Kudikio svoris ypatingai didėja bėgyj pirmųjų dviejų savaičių. Po to, iki penkto mėnesio ugio didėji-

mas eina laipsniškai, kuris tęsiasi nors jau ne taip sparčiai, iki metų galo. Bėgyj antrų metų kudikis paaugeja keturis-penkis colių; bėgyje trečių, nuo trijų iki keturių colių; bėgyj ketvirtų, nuo dviejų iki trijų, o nuo šitų iki vienuoliktų kudikis veiks kasmet paaugeja vieną ar du colių.

Laikotarpis kuriame kudikis labiausia auga yra pirmieji penki jo gyvenimo mėnesiai, ypatingai jis didėja antrame mėnesyje, kuriame kudikis turėtų dagauti po šešias ar aštuonias uncijas svorio. Sekanti lentelė parodo vidutinį svorį kudikio nuo pat gimimo.

Lentelė rodanti kudikio vidutinį svorį.	
Gimus—	
Berniukas	7.55
Mergaitė	7.16
Trijų mėnesių—	
Berniukas	12.10
Mergaitė	11.60
Šešių mėnesių—	
Berniukas	16.00
Mergaitė	15.5
Dvylikos mėnesių—	
Berniukas	20.5
Mergaitė	19.8
18 mėnesių—	
Berniukas	22.8
Mergaitė	22.0
24 mėnesių—	
Berniukas	26.5
Mergaitė	25.5
Toms motinoms, kurios turi kudikius, bet negali jų žindyti, rekomenduojama Borden's Eagle Pienas bonkūtemis. Tai yra puikusias pienas ir geriausias cukrus, moksliskai sumaišytas ir prirengtas. Borden's Eagle Pienas yra maistas budavojas stiprias kojas ir sveikus kumus. Jis kudikiui suteikia svorio, kuris reikalingas sveikatai ir normaliskumui. Jis remiama ir rekomenduojama gydytojų per 65 metus delei jo augstos kokybės.	

Skaitykit šios straipsnius kas savaitę ir pasidėkit atečiai.

Tik del Gegužės, Birželio, Liepos ir Rugsėjo 9-nių Kvortų Pilkos Palyvos Puodas del Kepimo, Prezervų ir Virimo

DYKAI už 50 lebelių DYKAI Star ir Magnolia Pieno

Kiekvienai šeimyninkei reikalingas puodas kokis čia ant paveikėlo. Šitą puodą, kurį duodame dovanai už lebelius mūsų rusių Kondensuto Pieno yra padarytas iš gero metalo, kad gerai patarnautų ir laikytų 9-nias kvortas. Jį galite gauti tik mūsų premijų krautuovėse. Paštu nesunčiame. Pradėkite šiandien pirkti tik mūsų rūšis, nes jie duoda brangias dovanas už lebelius.

SPECIALIS PASIULYMAS

Jei išrašysi šio apgarsinimo kuponą ir nuncėji jį į artiausią dovanų krautuovę, žemiau nurodytais antrašais, arba prisiusi mums, tai gausi Pavėksluotą Dovanų Katalogą ir ypatingą dovanų kortą, kuri skaitys už 10 lebelių. Bus priimama tik viena tokia korta nuo vieno pirkejo, duodancio 40 ar daugiau lebelių. Bile mūsų Dovanų Krautuovė apmokės šitą kortą su bile kitais lebeliais nuo šitų blėšinių. Jei Tamistos mieste nėra krautuovės apmokėjimui šitą lebelių ir Ypatingos Dovanų kortos, tai prisiusk jas mums, kartu su numeriu dovanos iš Pavėksluoto Dovanų Katalogo, ir mes ją prisiusime Jums be iškačių.

„Taupykit Lebelius del Brangių Dovanų.“

No 285

PREMIJŲ KRAUTUVĖS:

NEW YORK CITY
44 Hudson Street
netoli Duane Street
434 West 42nd Street
netoli Ninth Avenue
1427 Third Avenue
netoli 80th Street
61 East 125th Street
netoli Madison Avenue
578 Courtland Avenue
netoli 150th Street, Bronx

BROOKLYN, N. Y.
570 Atlantic Avenue
netoli 4th Avenue
2 Sumner Avenue
netoli Broadway

LONG ISLAND CITY
44 Jackson Avenue
netoli 4th Street

JERSEY CITY, N. J.
350 Grove Street
netoli Newark Avenue
584 Summit Avenue
netoli Newark Avenue

KUPONAS

Borden's Premium Co., Inc.
44 Hudson Street, N. Y. C.
Date: May 23, 1924

Šis kupomas turi būti perkeistas į 15 dienu nuo virš paduotos datos ant Specialės Dovanų Kortos

VARDAS ..... (12)
ADRESAS ..... (Lith.)

MAGNOLIA BRAND

CONDENSED MILK

ŽMONIŲ SVEIKATA

APIE ŠIRDĮ.

Dr. Lewis A. Conner iš New Yorko miesto, kuris yra Cornell Universiteto Medikalės Mokyklos medicinos profesorium, neseniai kalbėjo per radio apie širdį. Jis pasakė, kad nors širdies ligos dažniausiai esti priežastimi daugelio mirėjų ir priduoja daug skausmo, vienok galima daug padaryti, kad jų išvengus.

„Širdis tai pompa“, sako Dr. Conner „sudaryta iš rau meningų sienų, turinti plonus plėvuotus dangtelius; susitraukdama arba mušdama ji varo kraują per kūno gyslas tuomi sudarydama kraujo cirkuliaciją. Sužeidimas širdies gali baigtis su žeidimu raumeningų sienų ar švelnių dangtelių.

„Apsisaugojimo klausimą sprendžiant, pavojingiausias širdies ligas galima padalinti į tris grupes: pirma, kurios atsiranda kudiškystėje arba anksti užaugusiems; antra, kurios pasirodo viduramžy — daugiausiai nuo keturiasdešimt iki keturiasdešimt penktų metų; trečia, kurios pasirodo po šešiasdešimt metų.

„Pirmoje grupėje — kurios prasideda anksti — priežastim yra kokia nors reumatizmo forma, ir apsaugojimas nuo jų daugiausiai priklauso nuo apsaugojimo ir atatinamo paties reumatizmo gydymo.

„Liga, žinoma kaip reumatiškas karštis, daugiausiai vaikus ir jaunus užaugusius kankina. Ausireiškimai tuojaus pasirodo po gerklės skaudėjimo, kaip jo pasekmės. Kadangi kiekvienas gerklės skaudėjimas gali užsibaigti reumatišku skausmu, kuris gali būti priežastimi širdies sužeidimo, labai svarbu, kad kiekvienas gerklės skaudėjimas, turi būti rimtai gydomas ir ligonis turi gulėti mažiausiai dvi ar tris dienas kol karštis pranyksta. Taip pat vaikų ir jaunų žmonių sąnarių sutinimas, ypač karščio lydimas, turi būti laikomas, kaip širdies sužeidimo pradžia ir reikalauja poilsio gulėjimo ir sumanaus gydymo.

„Vaikuose, kuriuose yra bent koki reumatizmo ženklai ar kurie turi širdies dangtelių sužeidimą, nesveiki liežuveliai ir adenoidai turi būti išpauti, ir dantys ir burna stropiai prižiurima. Tėvų, mokytojų ir abelnos visuomenės geresnis supratimas svarbių ryšių, kuriuos turi gerklės skaudėjimai ir įvairūs reumatizmo pasirodymai vaikuose su širdies liga, apsaugotų daug vaikų nuo širdies ligos.

„Ta širdies ligų grupė, kurios užpuola viduramžinius žmones (daugiausiai vyrus) turi svarbiausią priežastį gerai žinomoj veneriškoj kraujo ligoj. Šios kraujo ligos atsižyminti ypatingai, tai kad pirmieji širdies sužeidimo apsiereiskimai pasirodo tikrai už daug metų (kartais už dvidešimties ar dvidešimt penkių) po

pirmutinio šios ligos pasirodimo ir visi jos išlaukiniai ženklai jau senai pranykę. Apsaugojimas šios formos širdies ligų priklauso nuo sumanaus, ilgo ir pilno originalės kraujo ligos gydymo dar daug metų prieš pilną širdies ligos apsiereiskimą.

„Trečioje širdies ligų grupėje, priklauso tos, kurios apsiereiskia seniems, dažniausiai po šešiasdešimt metų, ir kurių širdies sužeidimas yra iš priežasties kūno nykimo, priklausančio tam amžiui, ypač jeigu žmogus yra buvęs labai riebus. Nekuriuose atsitikimuose didelis kraujo spaudimas lošia svarbią rolę. Ir šiuose senuose žmonėse galima daug padaryti, kad panaikintume, arba ir sulaukius, širdies ligos pasirodymą. Viskas, kas prigelbsti tvirtos sveikatos palaikymui, veda prie to, kad sulaukius širdies silpnumo prisiartinimą. Didžiausiu šios ligos išsivystimo faktorium yra ta aplinkybė, kad dauguma žmonių einant senyn žymiai riebeja. Šis palinkimas prie riebumo viduramžiniuose žmonėse yra laikomas kaipo naturalus ir neišvengtinis dalykas, bet tai labai nelaiminga ir klaidinga pažiūra. Nereikalingas riebumas visuomet yra nepageidaujamas ir pavojingas. Paprastai reiškia, kad žmogus daugiau valgo, negu jų kunas reikalauja, ir kad ne užtektinai miklinasi. Reguliaris, vikrus miklinimas ir taupus valgymas daug pagelbės kad sulaukius nuo riebumo ir įvairių nesveikumi, kurie su juomi rišasi. Reguliaris miklinimas daugiau, negd kas kitas, sutvirtina širdies raumenis ir palaiko kitas kūno dalis sveikomis.

„Didelio kraujo spaudimo atsitikimuose, reikia vengti protinio ir fiziško pavargimo, rupestio. Vidutiniai pasilsinti ir pasilinksminant daug pagelbės stovio pagerinimui.

„Kada širdis jau sužeista, klausimas, kiek ligoniui reikia susilaikyti nuo fiziško judėjimo, yra svarbus. Žinoma priklauso daug nuo to, ant kiek sužeista ir koks ligonio amžius. Senesniems žmonėms išgalėjimas prisitaikinti prie širdies sužeidimo yra daug sunkesnis, negu jaunesniems, kuriems sužeidimas paprastai esti širdies dangteliuose ir kurių sustiprinimui širdies raumenys turi nepaprastą išgalę ir pergali tą širdies dangtelių sužeidimą. Dauguma vaikų ir jaunų žmonių, turinti lengvus širdies dangtelių sužeidimus, reikalauja mažai sulaukymo nuo judėjimo ir greičiau sveiksta, jei jiems leista užsiimti visokiais miklinimais. Lygiai tiek pat blėdies galima padaryti vaikams neleidžiant jiems miklintis, kaip kad ir per daug miklinantis. Tik tai gydytojas tegali pasakyti, kiek kuriam ligoniui tuomi užsiimti. Toki apsiereiskimai, kaip širdies drebejimas, kartas nuo karto nušimo praleidimas, ir skausmas apie širdį, ypač žmonėse, kurie dar neturi keturiasdešimt metų, yra paprastai iš priežasties nervų suirimo, o ne nuo kokios širdies ligos. Rūpinantis apie tai padarysi aršiau.

„Kartais šių apsiereiskimų priežastimi yra perdidelis rūkymas. Gydytojui peržiūrėjus ir gavus nuo jo raminantį žodį, užtenka jų prašalinimui.

SAUGOJIMAS AKIŲ EKONOMINIŲ ŽVILGSNIU.

Jungtinėse Valstybėse yra daugiau, negu 100,000 neregijų, iš kurių 50 nuošimčių neregiais tapo per apsilaidinimą. Į tą skaičių neįeina tie tukstančiai, kurie vergsta gyvenime, daugiau ar mažiau sugadintom akim iš priežasties ligų, nelaimingų atsitikimų ir apsilaidimo. Didelė dauguma tos nelaimės butų išvengę, jei butų kreipę daugiau domės į tinkamą akių saugojimą. Be nuolatinio kentėjimo, nelaimingas individualas turi būti uždarytas tamsybės pasauly, ir ekonominiu žvilgsniu tas šaliai atneša milijonus dolerių nuostolių.

Anot daktaro Thomas D. Wood, Tautinės Švietimo Draugijos ir Amerikos Medikalės Draugijos pirmininko, iš 20,000,000 mokyklos vaikų Jungtinėse Valstybėse, pilnai 5,000,000 kenčia nuo sugadintų akių. Jei laiku but pradėta vaikų akys gydyti, jos lengvai butų išgydomos.

Sulyg statistikų, pastarais metais nelaimingi atsitikimai įvairiose industrijose siekia nuo 30,000 iki 40,000, kuomet mažesnių nelaimingų atsitikimų priskaitoma apie 2 milijonų kasmet. Iš to skaičiaus 160,000 akių nelaimių aukomis tapo. Vientik algomis, milijonais nuostolių skaitoma. Suprantama, kad reikia dėti visas pastangas užbėgimui už akių tiems nelaimingiesiems atsitikimams. Pilnai 50 nuošimčių butų išvengta akių nelaimių, jei iš darbdavių pusės butų įvestos tinkamos prietaisos dirbtuvėse ir darbininkai tomis prietaisomis sumaningai naudotųsi.

Žemiau paduodama nelaimingų atsitikimų, maždaug teisinga statistika:

- 1) Iš dviejų milijonų nelaimingų atsitikimų, apie 160,000 akių sužeidimų.
- 2) Apie 10,000 asmenų Jungtinėse Valstybėse, šiandien yra neregiais, kaipo pasekmė nelaimingų sužeidimų.
- 3) Užlaikymas tų nelaimingų neregijų per likusią jų gyvenimo dalį, kainuos netoli dešimties milijonų dolerių, kuriuos turi sumokėti giminės, visuomenė ar valstybė.
- 4) Aktualis ekonominis nuostolis jokiū būdu negali būti apskaičiuojamas pačiam žmogui, kuris neteko regėjimo.

F. L. I. Service.

V I E N Y B Ė
Liaudies Universitetas.

Tas, kuris turi 37 metų „Vienybės“ komplektus, turi namuose turta, kurio vertė atstoją pagarsėjusią pas amerikonus „Five Foot Book Shelf“ išleistą Harvardo universiteto prof. „Agelba.“

Ir kiekviename numery „Vienybės“ kultūros turta didėja eilėmis, apysakomis, mokslo straipsniais, žiniomis iš visų pasaulio kraštų ir Lietuvos.

Keturi doleriai ant metų reiškia truputį daugiau kaip centas į dieną. Už juos gausite „Vienybės“ kas antrą dieną ir džiaugsitės kas dieną.

V I E N Y B Ė,
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

DABAR UŽSIRAŠYK
“AMERIKOS LIETUVIŲ”

Amerikos Lietuvis, savaitinis laikraštis ramiai pasiskaitymui, naudingų mokslinių straipsnelių ir svarbiausių žinių, yra naudingas kiekvienam lietuviui. Kas jį užsirašys lapkričio ar sekančio gruodžio mėnesio bėgyje, gaus gražių dovanų knygomis ir gražių sieninį kalendorių. Užsirašyk dabar, o turėsite naudingą laikraštį.

Reikalaujam agentų užrašinėti Amerikos Lietuvių, pardavinėti knygas ir gražias laiškam popieras. Laiškus ir pinigų siųsdami adresuokit taip:

“AMERIKOS LIETUVIS”
15 MILLBURY ST., WORCESTER, MASS.

Naujas Savaitinis Amerikos Lietuvių Laikraštis
“V A R P A S”
EINA KAS ŠEŠTADIENIS

Kaina Metams Suv. Valstijose \$2.00
Pusei metų 1.00
Užsienij ir Lietuvoj metams 3.00
Pusei metų 1.50

Jeigu norit pasiskaityti tikrų ir teisingų žinių, skaitykit „VARPA“, kuris, nieko neužkabindamas, paduoda ir nušviečia tik įvykius. Indėk į konvertą dvidolerinę (\$2.00) ir pasiųsk „Varpo“ Administracijai, o gausi jį.

„V A R P A S”,
3251 So. Halsted St., Chicago, Ill.

T Ē M Y K I T E !

Didelis 548 Puslapių Puikiai Paveiksluotas Veikalas Antgalviu

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje

ISTORIJA

Tai yra netik istorija didžiausios pažangos mūsų fraternalės organizacijos, bet tai yra beveik visų Amerikos lietuvių istorija, nes joje pakliudoma ir plačiai aprašoma mūsų visuomeniški santykiai iševijoje. — Juo veikiau tą veikalą užsaksysite, tuo greičiau apsipatinsite su Amerikos lietuvių istorija.

Kaina \$1.50
Drutame apdare \$2.00

Reikalaudami, kreipkitės į „Tėvynės“ Administraciją šiuo adresu:

“TEVYNES” ADM.,
307 W. 30th ST., NEW YORK, N. Y.

Biznieriai Garsinkitės „TEVYNEJE“.

KALENDORIUS!

Kiekvieno žmogaus gyvenime būtina yra reikalingas Kalendorius, kad turėti kaip informaciją apie šventes, istorinius įvykius ir šiaip gerų pasiskaitymų. Sandara šiais metais kaip tik ir išleido tokį Kalendorių, kuriame telpa daug eilių, informacijų ir šiaip naudingų skaitymų. Kalendoriaus kaina tik 25c. Tad prisiųsk pašto ženkliais, o Kalendorius Tams-tai bus pasiųstas. „Sandaros“ savaitinio laikraščio prenumerata metams Amerikoje \$2.50, Lietuvoje \$3.00. Kas užsirašys „Sandarą“, tas gaus Kalendorių kaipo dovaną.

S A N D A R A,
327 E Street, So. Boston, Mass.

DIRVA

Mokslo, Literatūros ir Politikos Savaitraštis

Išeina Penktadieniais, 8 puslapių, didelio formato, visuomenės laikraštis.

Prenumerata metams \$2.00
Lietuvon metams \$3.00

Pusei metų pusė kainos.

„D I R V A”
3352 Superior Ave., Cleveland, Ohio.

„Dirvos“ Agentura Siunčia Pinigus į Lietuvą ir Partraukia Gimines į Ameriką.

“Lietuvos Kariuomenė”

Kas iškovojo Lietuvai nepriklausomybę?
LIETUVOS KARIUOMENĖ.

Kas saugoja Lietuvos rubėžius?
LIETUVOS KARIUOMENĖ.

Kas palaiko Lietuvą tvarką?
LIETUVOS KARIUOMENĖ.

Ką reiškia „Lietuvos Kariuomenė“?

Veikalas „Lietuvos Kariuomenė“ turi 100 gražių paveikslų; yra tai pirmutinis paminklas koki pastatėme pirmutiniams Lietuvos kariūgiams, aukojusiems Lietuvos Laisvei savo kraują ir gyvastį.

„LIETUVOS KARIUOMENĖ“
atrasite aiškiausius aprašymus visų tų sunkenybių, kokias pergyveno Lietuva, kurdama savo Valstybę ir organizuodama savo kariuomenę.

„LIETUVOS KARIUOMENĖ“
taip kaip veidrodis parodo mūsų žmonių kovą su Lietuvos laisvės priešiniais: Vokietiais, Rusiais, Lenkais.

„LIETUVOS KARIUOMENĖ“
didelio formato 7 x 10 colių, labai graži popiera taip, kad paveikslai patalpinti tarpe teksto daro įspūdį kaip kokio brangaus albumo. Tuose paveiksluose rasi ne vieną pažįstamą sau asmenį ar tai Lietuvos veikėjų tarpe, arba tarpe Lietuvos kariūvų ginančių Lietuvos Laisvę ir nepriklausomybę nuo Lietuvos priešių.

„LIETUVOS KARIUOMENĖ“
labai pigus veikalas palyginus su daugeliu kitų veikalų, su prišintimo kainuoja \$1.50
Ta pati odos apdarais \$2.50
Ta pati odos apdarais, paauksuotais kraštais \$3.00

LITHUANIAN ALLIANCE OR AMERICA,
307 West 30-th Street, New York, N. Y.

SIŪSKIT PER NAUJIENAS PINIGUS LIETUVON

To prašo Lietuvos žmonės ir taip pataria Lietuvos bankai

NAUJIENOS

1739 S. Halsted St.
Chicago Ill.

